

Utbildningsnämnden

Förslag till verksamhetsplan och budget 2026

Ordförande: Hampe Klein
Förvaltningschef: Eva Wetterstrand

Innehållsförteckning

1	Nämndens verksamhetsområde och uppdrag	3
2	Ekonomisk sammanställning.....	4
3	Effektivisering och verksamhetsutveckling.....	6
4	Mål för verksamheten.....	11
5	Strategiska nyckeltal för ekonomi, kvalitet och volym.....	21
6	Plan för konkurrensprövning	25
7	Uppföljning och insyn av utförare.....	26
8	Lokaler (Lokalförsörjningsplan).....	28
9	Peng, taxor och avgifter	35
10	Riktade bidrag	36
11	Intern kontroll.....	37
12	Framåtblick.....	38
13	Upphandlings- och inköpsplan	41
14	Övergripande bilagor.....	42

I Nämndens verksamhetsområde och uppdrag

Utbildningsnämnden fullgör kommunens ansvar avseende utbildning och annan pedagogisk verksamhet som regleras i skollagen. Nämndens ansvarsområde styrs av nationell lagstiftning samt kommunala styrdokument och mål.

I nämndens uppdrag ingår drift av verksamhet i egen regi inom förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, annan pedagogisk verksamhet och måltidsenheten. I tillägg ansvarar nämnden för samverkan i en rad frågor med fristående huvudmän inom samtliga skolformer. Nämnden ansvarar vidare för övergripande myndighetsutövning, resursfördelning, information, systemförvaltning, verksamhetsförlagd utbildning inom lärarutbildningen VFU och uppföljning av kvalitet och resultat.

Utbildningsnämnden svarar även för Pedagogcentrum som erbjuder utvecklingsinsatser till samtliga huvudmän i förskola, pedagogisk omsorg, grundskola och gymnasiet.

Utbildningsnämnden ansvarar också för den Öppna förskolan och för den del av ungdomsmottagningen som inte avser medicinsk personal samt för Modersmålsenheten som bedriver studiehandledning och modersmålsundervisning. Öppna förskolan utgör en del av kommunens Familjecentral, där samverkan sker med Socialförvaltningen och primärvården.

2 Ekonomisk sammanställning

Utbildningsnämndens preliminära budgetram för 2026 uppgår till 1 444 mnkr. Det är en ökning om 17,1 mnkr jämfört med budget 2025. Indexuppräknings står för en ökning med drygt 22,4 mnkr och volymnedgången för en minskning med drygt 5,1 mnkr. Förvaltningen har tillsammans med kommunens ekonomiavdelning haft avstämningar gällande nästa års volymförändringar. Volymerna är direkt kopplade till kommunens befolkningsprognos vilken kan komma att revideras under hösten 2025 beroende på utvecklingen av omvärldsfaktorer. Nuvarande befolkningsprognos indikerar en ökning för ålder 6-19 år men däremot en minskning av barn i ålder 1-5 år jämfört med budget 2025. (se tabeller under punkt 5.1 Strategiska nyckeltal för detaljer)

Peng har räknats upp med 1,6 procent för förskola, pedagogisk omsorg, åk F-9 samt fritidshem. Även lokalpeng har räknats upp med 1,6 procent. Prislstan för gymnasieskolan 2026 justeras enligt plan med en genomsnittlig uppräknings om 2,1 procent inför slutlig budget.

Ekonomisk sammanställning, tkr

EKONOMISK SAMMANFATTNING, tkr				
	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027 exkl. prisutv.	Plan 2028 exkl. prisutv.
Avgifter	69 296	69 231	69 965	70 869
Övriga intäkter	104 811	105 769	105 769	105 769
Summa intäkter	174 107	175 000	175 734	176 638
Personalkostnader	-666 262	-679 661	-679 661	-679 661
Lokalkostnader	-134 217	-134 217	-134 217	-134 217
Kapitalkostnader	-2 921	-2 921	-2 921	-2 921
Köp av verksamhet	-702 765	-707 360	-721 313	-735 740
Övriga kostnader	-94 841	-94 841	-94 841	-94 841
Summa kostnader	-1 601 007	-1 619 000	-1 632 954	-1 647 381
Nämndens nettokostnad	-1 426 900	-1 444 000	-1 457 219	-1 470 743
Nettoinvesteringar				

Ekonomisk sammanställning per verksamhetsområde

Verksamhetsområde	Budget 2026			Netto i procent (%)
	Kostnad	Intäkt	Netto	
Anslag:				
Stab inkl nämnd	-17 255	300	-16 955	1,2 %
Ungdomsmottagningen	-3 070	200	-2 870	0,2 %
Pedagogcentrum	-8 070	0	-8 070	0,6 %
Öppen förskola	-2 515	0	-2 515	0,2 %
Volym:				
Förskola och pedagogisk omsorg	-369 620	59 590	-310 030	21,5 %
Likvärdighetsresurs	-13 175	1 295	-11 880	0,8 %
Omsorg obekvämt arbetstid*	-570	0	-570	0,0 %
Grundskola inkl Fklass	-641 686	13 459	-628 227	43,5 %
Fritidshem	-136 740	32 539	-104 200	7,2 %
Likvärdighetsresurs	-67 290	1 075	-66 215	4,6 %
Anpassad grundskola och fritidshem	-47 345	355	-46 990	3,3 %
Gymnasieskola	-236 120	8 596	-227 524	15,8 %
Likvärdighetsresurs	-7 895	235	-7 660	0,5 %
Anpassad gymnasieskola	-10 660	365	-10 295	0,7 %
Total	-1 562 010	118 010	-1 444 000	100 %
Egen regi	-56 990	56 990	0	
Totalt UBN	-1 619 000	175 000	-1 444 000	

3 Effektivisering och verksamhetsutveckling

Med ökad effektivitet i fokus görs en ständig översyn av IT stöd, processer, rutiner, roller och organisation. Det gäller både övergripande administration hos förvaltningens gemensamma stab, och verksamheten inom den del av utbildningen som bedrivs i egen regi. Rörliga intäkter ställer krav på motsvarande rörlighet vad gäller kostnader för att säkra en ekonomi i balans. Ersättningsmodeller och nivåer förändras över tid, och påverkas av verksamhetens uppdrag och sammansättning av de som utnyttjar tjänsterna. Uppgradering av digitala lösningar och kompetensutveckling utgör en viktig del av arbetet, liksom översyn av administrativa roller och hemtagning av planerad effektivisering. Under 2025 slutförs implementering av nytt barn- och elevregister vilket medför möjligheter till nya administrativa arbetssätt.

1. Möjliggörande ledarskap och engagerade medarbetare

Under perioden pågår Ifousprogrammet ”Rektors undervisningsnära ledarskap” RULE riktat mot ledare inom egen regi. Syftet med programmet är att med stöd av forskning utveckla hållbara och forskningsbaserade arbetssätt så att rektors och biträdande rektors ledarskap i högre utsträckning gör skillnad för lärares genomförande och utveckling av undervisningen och barn och elevers lärande. Syftet är också att genom samarbete mellan skolans yrkesverksamma och forskare låta kunskaper och erfarenheter bildade i skolan respektive akademien utgöra grund för gemensam kunskapsutveckling och nya forskningsresultat. För rektorer inom utbildning finns väl etablerad systematik med olika etablerade mötesforum som inkluderar basgrupper där ledarskap är i fokus. För samtliga medarbetare arrangeras Arbetsplatsträffar (APT) liksom för chefer chefsforum. Dessa genomförs med innehåll som möjliggör kommunikation av övergripande inriktningsmål och vision för kommunen, samt delaktighet och dialog med ledare och medarbetare. Här följs även handlingsplaner från medarbetarundersökningar upp. Medbetarsamtal genomförs två gånger per år enligt kommunens modell, och introduktion av nyanställda sker genom introduktionsprogram. Årliga planeringsdagar genomförs i syfte att förankra och utveckla genomförandet av uppdrag.

2. Skapa värde med ett kundfokuserat arbetssätt

För att möta invånares behov och skapa värde finns rutiner för anpassning av kapacitet hos centrala särskilda undervisningsgrupper i egen regi för grundskolans låg- och mellanstadium samt högstadium. Minirosen respektive Solrosen är etablerade och utredning pågår om etablering av ytterligare en grupp med arbetsnamn Ängsrosen. Inriktning på Ängsrosens verksamhet är stöd på individuell basis, och vid behov i samarbete med Socialförvaltningen då stödet kan innefatta familjer. Vad gäller våra kommunalt drivna verksamheter där kommunen är huvudman omfattas utvecklingen av exempelvis kapacitetsplanering, personalplanering och schemaläggning med fokus på barn och elevers behov.

Social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet vägs in vid vårdnadshavares val av förskola, grundskola och gymnasium. Inom förskolan har förvaltningen de senaste åren genomfört Ifous programmet "Hållbar förskola". Syftet med programmet har varit att med stöd av forskning identifiera effektiva sätt att arbeta med hållbar utveckling och undersöka vilka effekter detta kan medföra i förskolans kontext. I programmet ingick drygt 300 förskollärare, rektorer och förvaltningsledare från nio olika huvudmän i landet.

Österåkers gymnasium erbjuder högskoleförberedande program såväl som ett flertal introduktionsprogram och arrangerar ett Öppet Hus under hösten. I januari 2026 genomförs en "prova på" dag. Utveckling av idrottsprofiler pågår under planperioden. Nationellt intag erbjuds inom golf, samt profil inom fotboll, innebandy och idrott. Estetiska profiler finns inom musik och bild. Österåkers gymnasium samverkar med internationella organisationer och utbildningsinstitut, såväl som nationella exempel i form av Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) och Ungt företagande (UF).

Skärgårdsgymnasiet erbjuder som fristående utförare yrkesprogram i de branscher om efterfrågas av elever och arbetsgivare. En ansökan är insänd för öppnandet av tre nya yrkesprogram; vård och omsorg, VVS samt Hotell och Turism inför HT2026. Båda gymnasieskolorna välkomnar elever från övriga länet, och från övriga kommuner i landet.

Under hösten 2025, den 5 november genomförs Framtidsmässan i samarbete mellan ÖG och Skärgårdsgymnasiet i Multi-arenan. Syftet är att informera och inspirera elever i högstadiet att välja gymnasier i Österåker kommun. Mässan ger möjlighet för besökande grundskolelever att förutom stöd i val av gymnasieutbildning, få en ökad arbetsmarknadskunskap och en ökad insikt i entreprenörskap och dess villkor. Arbetsgivare deltar för presentation av framtida jobb, där UBF samarbetar med Näringsliv och Arbetsmarknad för kontakter med UF och företag till mässan. UF (Ung Företagsamhet) presenteras på mässan där målet är att öka intresse för att starta företag med ett långsiktigt mål att UF-verksamhet skall erbjudas på ett utökat antal program både på ÖG och Skärgårdsgymnasiet. För grundskolan säkerställs att entreprenörskap i läroplanen täcker behovet av förkunskaper i eget företagande, och att innehållet i UF för grundskolan tillgodoses i enlighet med budgetuppdrag 2025.

Elevhälsan

Elevhälsan riktar sig till de kommunala skolorna i egen regi. Genom centralisering av vissa funktioner inom Elevhälsan har det skapats centrala elevhälsoplaner som stöd för de lokala planerna på varje skola. De syftar att ge riktningen samt att säkerställa likvärdigheten inom elevhälsoarbetet. För förskolorna i egen regi finns en gemensam barnhälsoplan. Sedan två år finns ett nytt digitalt stöd/journalsystem Prorenata implementerat. Det används av både Elevhälsan och Ungdomsmottagningen.

En tidig skanning av elevers läsförmåga och läsförståelse görs i IT-verktyget Lexplore, vilket är baserat på artificiell intelligens (AI). Det innebär en effektivisering av lärares och speciallärares arbete att samla in data, och ger samtidigt förslag till individuella lösningar för elevers läsutveckling. För ökad arbetsro finns programmet PAX som introduceras på allt fler grundskolor efter beslut av rektor.

Skolsociala team

Inom kommunen samverkar förvaltningen med övriga verksamheter för att stödja barn och elever med stort behov av stöd samt för att förhindra nyrekrytering av barn och elever till kriminella nätverk. Förskolans och skolans roll som skyddsfaktorer för barn och elever ställer krav på utveckling. Sedan 2024 återfinns det Skolsociala teamet ute i miljöer inom både kommunala och fristående grund- och gymnasieskolor. Teamet består av fyra familjestödare som leds i samverkan med Socialförvaltningen, fritidsverksamheten inom Kultur och Fritidsförvaltningen samt elevhälsa, rektorer och skolchefer. Teamet har organisatorisk tillhörighet hos Socialförvaltningen, och skall ta tillvara de möjligheter som

den nya Socialtjänstlagen ger vad gäller utbyte av information och samarbete.

Ungdomsmottagningen

För ungdomar mellan 12 och 23 år driver förvaltningen ungdomsmottagningen i Alceahuset i samverkan med regionen. Nya, utökade och anpassade lokaler invigs under hösten 2025. Möjlighet till digitalt besök har utvecklats för att öka tillgängligheten. På mottagningen finns förutom kurator även barnmorska och läkare.

Måltidsenheten

En utredning avseende standard på skolornas och förskolornas kök och maskinell utrustning slutförs under andra kvartalet 2025 för framtagande av åtgärdsplan genom lokalförsörjnings-avdelningen (LFA). Köken mäter dagligen tallriks- och serverings-svinn och genomför löpande åtgärder för att minska matsvinnet.

Måltidsenheten arbetar även för utveckling av måltidssituationen med bra matsalsmiljö, inköp av ekologiska och närodlade råvaror samt verkar för ökad källsortering. Enheten ansvarar för beredskap vad gäller måltidsförsörjning i kris och vid höjd beredskap, samt levererar på uppdrag av Socialförvaltningen delar av äldreomsorgens behov av måltider i kommunen. Sedan 2024 finns ett nytt IT stöd (MASHIE), som innebär digitalisering av beställning, menyplanering, fakturering och inköp integrerat med kunddatabasen i Lifecare. Under hösten 2025 genomförs en översyn av matsalsmiljön på Österåkers gymnasium.

Nya riktlinjer från Livsmedelsverket för skola och förskola är ute på remiss och beslut under hösten 2025. Förväntade nyheter är rapportkrav på hållbarhet, trygghet i skolrestauranger och beredskap.

Öppen förskola & Familjecentralen

Den öppna förskolan har ett utökat uppdrag att uppsöka och informera vårdnadshavare om förskolans verksamhet, läroplan och vikt då den vänder sig till både barn och vårdnadshavare. Förvaltningen ansvarar för att kontakta de som ej valt förskola, och aktiviteten utgör också den del av det förebyggande arbetet där tidig identifiering av stödbehov för barn och familjer är en viktig del. Den öppna förskolan är ett viktigt nav i Familjecentralen som bedrivs i samverkan med Socialförvaltningen och primärvården. Genom Öppen förskola deltar förvaltningen i satsningen på Generation PEP som arbetar för att skapa en folkrörelse för mer fysisk aktivitet, bättre matvanor och mer jämlik hälsa för barn och unga.

3. Ständiga förbättringar och innovation

Inom ramen för ständiga förbättringar deltar förvaltningens enheter i utvalda program för forskning och utveckling. De egna verksamheterna följs löpande upp under läsåret av rektorer och skolchefer för att analyseras och ge underlag för beslut till insatser och för åtgärder. Förvaltningen genomför systematiskt omvärldsbevakning och benchmarking inom aktuella områden. Förvaltningen samverkar både internt och externt på lokal och regional nivå i syfte att lära av andra aktörer och kompetenser, exempelvis:

- Backa Barnet - en gemensam modell för att säkerställa barns rättigheter, tidigt uppmärksamma barns behov och ge samordnat stöd. Förbyggande och tidiga insatser är avgörande för att motverka en negativ utveckling hos barn och unga. Backa Barnet bygger på en modell för samverkan mellan kommunernas

- förvaltningar, polismyndigheten och regionernas primärvårdsmottagningar.
- Deltagande i kommunens Utvecklingssluss för prioritering av inkomna förbättrings- och innovationsförslag från medarbetare
 - Samverkan med socialförvaltningen för att främja skolnärvaro och genom skolsociala team för att motverka rekrytering av barn och unga till kriminella nätverk.
 - Kommunledningsgrupp (KLG) samt strategiska förvaltningsövergripande grupper för gemensamma frågor.
 - Controllernätverk, samverkan med andra kommuner i länet.
 - StorSthlm, Utbildningsnätverket, länsgemensamt samordningsförbund för länets kommuner.
 - Samverkan med närliggande kommuner kring frågor gällande Särskilt stöd.
 - Systemägaransvaret för förvaltningens IT system utvecklas i enlighet kommunens modell för systemförvaltning

Förbättringar av verksamheten omfattar även översyn och utveckling av lokaler, lokalkostnader, säkerhetsfrågor, säkerhetsteknik och uppsägningsvillkor i hyreskontrakt för ökad flexibilitet.

Förvaltning av de IT system där nämnden är ansvarig och Utbildningsförvaltningen systemägare byggs upp i enlighet med kommunens riktlinjer. Det innebär att en organisation etableras med tydlig roll - och ansvarsfördelning för drift, underhåll, förbättringar och innovation i samverkan med DA (kommunens Digitaliserings-avdelning).

4. Utveckla effektiva och värdeskapande processer

En hållbarhetsstrategi för livslångt lärande har tagits fram av Pedagogcentrum i samarbete med skolchefer, rektorer och DA. Strategin är vägledande för effektiva och värdeskapande processer för genomförande av all utbildning inom kommunal egen regi, från förskola till och med gymnasiet. Den omfattar analog, digital och relationell kompetens.

Verksamhetsutveckling med hjälp av artificiell intelligens (AI) pågår, och kommer att fortsätta under planperioden. Inom utbildning i egen regi finns nya processer baserat på AI för effektiv scanning av elevers färdigheter vid avkodning av text och läsförståelse samt framtagande av förslag till individuellt anpassad träning. Skolchefers identifierade fokusområde för det systematiska kvalitetsarbetet är Språk och Kunskapsutvecklande arbete (SKUA). Det innebär att utveckling av det viktiga språket skall ske inom alla ämnesområden, parallellt med kunskapen i själva ämnet.

5. Fokus på fakta

AI kommer att förbättra analysprocesser och förbättra underlag för beslut, då en mycket stor mängd data kan inhämtas som underlag. Mönster, trender och insikter identifieras enklare, och bidrar till utveckling av verksamheten. Genom uppföljning av fakta och utvärdering av fakta skapas förutsättningar för att förbättra utbildningens kvalitet samt öka måluppfyllelsen i förhållande till de nationella och kommunala målen. Uppföljning av kvalitet och resultat sker genom:

- Analyser av indata från ett antal IT system som samlas upp och analyseras genom Business Intelligence (BI) - verktyget Qlik Sense i översiktsskärmen/dashboard kallad MyInsight. Här får rektorer och förvaltningsledning en god överblick av

verksamheten. Indata hämtas från bland annat IST Admin, eCompanion, Unit4 och KIA.

- Offentliga nyckeltal i Skolverkets databaser och Kolada (SKR), även synliga i Stratsys. Dessa ger jämförelser med andra kommuner och ett modellberäknat värde för förväntat utfall av den egna kommunen.
- Med målen i sikte (MMIS) där data samlas in från både fristående utförare och kommunens verksamheter i egen regi.
- Grundpelaren, ett i Österåker framtaget verktyg för att synliggöra resultat vid övergångar mellan exempelvis förskola och grundskola.
- Strategiska nyckeltal i verksamhetsplanen som följer upp trender för att säkerställa att kommunens inriktningsmål och nämndens egna mål nås.
- Skolenkäten som även omfattar gymnasiet för jämförelse och analys av verksamheten
- LUPP Lokalt ungdomspolitiskt program ger indata om målgruppens värderingar, framtidsplaner etc.
- Medarbetarundersökningen ger faktaunderlag för att att säkerställa en position som attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö.

4 Mål för verksamheten

4.1 Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet

4.1.1 Förskola. Maximal utveckling för varje barn i kommunens förskolor

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Heltidstjänster i förskolan med förskollärlärolegitimation, lägeskommun, andel (%)	31 %	36 %	36 %	37 %	38 %	40 %
Heltidstjänster i förskolan med förskollärlärolegitimation, kommunal regi, andel (%)	36 %	40 %	40 %	42 %	43 %	45 %

Lägeskommun avser samtliga förskolor i kommunen i kommunal och fristående regi

Utbildningens betydelse i förskolan och utmaningar för ökad likvärdighet

Utbildningen i förskolan utgör en grundläggande del av barns livslånga lärande. Den ska präglas av glädje, trygghet och meningsfullhet, och vara tillgänglig och utvecklande för alla barn som deltar. I förskolans pedagogiska arbete utgår man från en helhetssyn på barnet – där omsorg, utveckling och lärande ses som integrerade delar som tillsammans stödjer barnets utveckling. Förskolans läroplan är inriktad på att skapa förutsättningar för verksamheten att främja alla barns lärande och utveckling. Målen är således inte riktade till individuella barn, utan till verksamheten i stort, och syftar till att säkerställa att utbildningen håller hög kvalitet för alla barn – oavsett bakgrund.

I tillägg skall kommunerna i stället för förskola eller fritidshem erbjuda barn pedagogisk omsorg om barnets vårdnadshavare önskar detta. Förskolan är en skolform som styrs av läroplanen och har fokus på utbildning och undervisning, medan pedagogisk omsorg är ett alternativ till förskola och fritidshem, med mer betoning på omsorg och där läroplanen är vägledande men inte bindande.

För att främja kvalitet och måluppfyllelse i förskolan krävs ett kontinuerligt, systematiskt och målinriktat kvalitetsarbete. Genom att följa upp, utvärdera och analysera resultaten av utbildningen ges viktiga underlag för att förbättra undervisningens innehåll och arbetsformer. På så sätt skapas en dynamisk verksamhet som anpassas efter barnens behov och stärker deras möjligheter att lyckas i sitt framtida lärande.

Förskolan är samtidigt en viktig samhällsfunktion och en central del av välfärden. Under de senaste decennierna har barnantalet i förskolan ökat stadigt, vilket också har lett till utmaningar – inte minst i att säkerställa tillgången till utbildad personal. Särskilt behovet av behöriga förskollärare och barnskötare har varit svårt att möta. I dag ser vi en förändring, då födelsetalen sjunker och barnantalet i förskolan minskar. Detta ger både nya möjligheter och nya utmaningar för kommunerna.

Enligt SKR:s rapport *Öppna jämförelser – Förskola 2024* går omkring 95 procent av barn från tre års ålder i förskola. Samtidigt visar statistiken att barn med svagare socioekonomisk

bakgrund deltar i mindre utsträckning, och att dessa barn ofta har kortare vistelsetider eller högre frånvaro. Det är särskilt bekymmersamt då forskningen visar att just dessa barn har störst behov av en trygg och språkutvecklande miljö – vilket förskolan kan erbjuda. Problematiken uppmärksammades även i utredningen *Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska* (SOU 2020:67), där man betonar vikten av att öka närvaron i förskolan bland barn i utsatta områden.

För att möta detta behov har flera kommuner – däribland Österåker – stärkt uppdraget för Öppna förskolan. Den arbetar nu mer aktivt med uppsökande verksamhet, och informerar vårdnadshavare till barn i åldrarna 3–5 år om förskolans roll, läroplan och betydelse. Särskilt fokus ligger på att nå nyanlända familjer och andra grupper med låg förskolenärvaro. För dessa barn kan kommunen erbjuda reserverade platser i förskolan, även om ingen ansökan inkommit från vårdnadshavarna.

Alla barn mellan tre och fem år har enligt skollagen rätt till minst 525 timmar per år i förskola – vilket motsvarar 15 timmar per vecka – oavsett om deras vårdnadshavare arbetar, söker arbete eller är föräldralediga. Österåkers kommun erbjuder dessutom en utökad rätt till förskola för barn vars vårdnadshavare är arbetssökande eller föräldralediga, och ger därmed tillgång till fler timmar än det lagstadgade minimum.

En avgörande faktor för att säkerställa en likvärdig och kvalitativ utbildning i förskolan är tillgången till utbildade förskollärare. Personalens kompetens är central för att skapa en lärmiljö där varje barn får det stöd och den stimulans som krävs för att utvecklas optimalt. En välutbildad personalgrupp stärker också möjligheterna till likvärdighet mellan olika förskolor och bidrar till att minska de skillnader som i dag finns kopplade till barns olika livsvillkor.

4.1.2 Grundskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens grundskolor. Strävan mot målet 100 procent.

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun, andel (%)	78 %	85 %	85 %	86 %	90 %	100 %
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, lägeskommun, andel (%)	73 %	80 %	80 %	81 %	82 %	83 %
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	77 %	85 %	85 %	86 %	90 %	100 %

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	78 %	81 %	81 %	82 %	83 %	85 %

Lägeskommun avser samtliga grundskolor i kommunal och fristående regi inom kommunen

Målet under planperioden är att 100 % av eleverna ska uppnå kunskapskraven i grundskolan, motsvarande minst betyget E i samtliga ämnen. Detta är ett ambitiöst men nödvändigt mål för att säkerställa att alla elever ges likvärdiga möjligheter till vidare studier och ett gott liv. Elevhälsan och Pedagogcentrum har en central roll i att stödja lärare, pedagoger och skolledare i det långsiktiga och systematiska arbetet med att främja elevers kunskapsutveckling utifrån deras individuella förutsättningar.

Skolverkets promemoria *Slutbetyg i grundskolan, våren 2024* visar att andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har minskat. Nedgången syns även i behörigheten till gymnasieskolans nationella program.

En avgörande faktor för betygsresultaten är vårdnadshavarnas utbildningsnivå. Skillnaden mellan elever med föräldrar som har eftergymnasial utbildning (91 %) och de vars föräldrar har högst gymnasieutbildning (73 %) är den största som uppmäts på tio år. Detta tyder på att skolans kompensatoriska uppdrag behöver förstärkas.

En ytterligare utmaning är att antalet elever med godkända betyg (A–E) har minskat i 14 av 17 ämnen, där matematik står för den största nedgången. Svenska som andraspråk är det enda ämne där andelen godkända har ökat, vilket kan tyda på att riktade insatser haft viss effekt. Samtidigt har könsskillnaderna i behörighet till gymnasiet minskat något, även om andelen obehöriga ökat för både flickor och pojkar.

Det är viktigt att förändringarna i läro- och kursplaner samt betygssystem beaktas vid tolkning av resultat. Införandet av principen om sammantagen bedömning för betygen D–A och oförändrade krav för E innebär att betygsstatistik över tid inte är helt jämförbar. Till detta kommer pandemins effekter och förändrade undervisningsförutsättningar under 2020–2021.

Att betygen inte alltid speglar elevernas faktiska kunskapsnivå är en känd problematik. Regeringens pågående betygsutredning, komma att påverka framtida praxis inom bedömning och betygssättning. Bland annat föreslår utredningen en meritvärdeskalibreringsmodell, en numerisk betygsskala med tio betygsssteg och ett nytt system för nationella prov.

En ljuspunkt är att andelen behöriga lärare ökat något, särskilt inom grundskolan där den nu är 72 % för lägeskommunen och 78 % för de kommunala grundskolorna. Lärarens kompetens är en av de mest avgörande faktorerna för elevers skolframgång. Flera svenska och internationella forskningsöversikter visar att elever som undervisas av behöriga lärare når högre resultat, oavsett bakgrund eller förutsättningar.

4.1.3 Gymnasieskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens gymnasieskolor. Strävan mot målet 100 procent.

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Gymnasieelever med examen inom 3 år, lägeskommun, andel (%)	66 %	82 %	80 %	85 %	90 %	100 %
Lärare (Årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, lägeskommun, andel (%)	90 %	90 %	90 %	92 %	93 %	95 %
Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, andel (%)	75 %	82 %	82 %	85 %	90 %	100 %
Lärare (Årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, kommunala skolor, andel (%)	93 %	95 %	95 %	95 %	95 %	97 %

Lägeskommun avser samtliga gymnasieskolor inom kommunen.

Målet under planperioden är att 100 procent av eleverna ska fullfölja sin gymnasieutbildning med godkända betyg och uppnå gymnasieexamen inom utsatt tid. Detta mål speglar en tydlig ambition om en skola som ger alla ungdomar en stabil grund för vidare studier, yrkesliv och aktivt samhällsdeltagande.

Att säkerställa att varje elev når examen är inte bara ett utbildningspolitiskt åtagande utan också avgörande för att möta samhällets och arbetsmarknadens framtida behov av utbildad arbetskraft. I synnerhet gäller detta de yrkesförberedande programmen, som under senare år fått ökad uppmärksamhet både nationellt och regionalt.

Yrkesprogrammets roll och samverkan med arbetslivet

Yrkesprogrammets betydelse har lyfts fram i flera statliga utredningar och i direkt dialog med näringslivet, mot bakgrund av de ökande kompetensbehoven inom flera branschspecifika yrken – exempelvis inom vård, bygg, industri, fordon och teknik. Ett stort antal yrken klassas idag som bristyrken, där tillgången på utbildad personal inte matchar efterfrågan. Detta är en utmaning både för svensk konkurrenskraft och för möjligheterna att upprätthålla välfärdstjänster.

Från och med höstterminen 2025 träder nya bestämmelser i kraft, som innebär att kommuner, inom ramen för samverkan inom regionens utbildningsnätverk Storsthlm, ska ta hänsyn till arbetsmarknadens behov vid planering och dimensionering av gymnasieskolans programutbud. Det förväntas bidra till bättre matchning mellan utbildning och sysselsättning.

Antal platser på det fristående Skärgårdsgymnasiet i kommunen har utökats för att möta

efterfrågan. Andelen behöriga lärare är hög inom den kommunala gymnasieskolan och utmaningen består av insatser för att bibehålla och gärna öka denna nivå ytterligare. Den senaste tillgängliga statistiken är för läsåret 2024/25, och visar att antalet lärare omräknat till heltidstjänster är fortsatt på ungefär samma nivå som föregående år. I gymnasieskolan är andelen lärare med legitimation och behörighet 85 procent. Det är något högre än förra läsåret. Även i gymnasieskolan är andelen behöriga lärare i kommunala skolor fortsatt högre än bland lärare i fristående skolor. I kommunala skolor är 88 procent av lärarna behöriga, jämfört med drygt 79 procent av lärarna i skolor med enskild huvudman. I Österåkers kommun är andelen behöriga lärare på gymnasiet 90 procent (lägeskommun).

4.2 Österåker har en robust och effektiv ekonomi

4.2.1 Utbildningsnämnden har en ekonomi i balans

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Ingen avvikelse mot budget i nämndens årsbokslut	-0,5 %	0 %	-0,7 %	0 %	0 %	0 %
Prognossäkerhet per juni – jämfört med utfall helår	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

4.3 Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här

4.3.1 Förskolorna i kommunen har en trygg miljö

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Andel barn 3 - 5 år som uppger att de är trygga i sin förskola, lägeskommun	98 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Andel barn 3-5 som uppger att de är trygga i sin förskola, egen regi	98 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Lägeskommun avser samtliga förskolor i kommunal och fristående regi inom kommunen.

I förskolans läroplan (Lpfö18) betonas att utbildningen i förskolan ska präglas av glädje, trygghet och meningsfullhet, och att varje barn ska känna sig välkommet, inkluderat och respekterat. Förskolans verksamhet ska inte bara erbjuda omsorg, utan också främja barnens allsidiga utveckling och lärande genom en stimulerande och tillgänglig lärmiljö. Det handlar om att skapa förutsättningar där barn får vara nyfikna, aktiva och delaktiga i sin egen läroprocess.

Barnen ska ges möjlighet att utveckla en positiv självbild – att se sig själva som kompetenta, lärande och kreativa individer. Det innebär att pedagogerna har ett ansvar att möta varje barn utifrån dess unika förutsättningar och behov, och att uppmuntra barnens initiativ,

fantasi och vilja att utforska världen omkring sig.

Förskolan ska erbjuda rika möjligheter för barn att upptäcka och förundras – att ställa frågor, undersöka, experimentera och pröva olika sätt att tänka och uttrycka sig på. Genom undervisning, lek, skapande, samtal och reflektion får barnen utforska både sin omvärld och sig själva. Samtidigt utvecklar de viktiga förmågor såsom kritiskt tänkande, social samverkan, empati och ansvarstagande.

För att säkerställa att utbildningen håller god kvalitet och uppfyller läroplanens intentioner används enkäten *MMIS – Med målen i sikte* som ett verktyg för uppföljning och utvärdering. Genom denna enkät får barn 3–5 år, vårdnadshavare och personal möjlighet att ge sin bild av hur förskolan är en plats där barn både får vara och bli – där deras erfarenheter tas tillvara, deras uttryck ges utrymme och deras utveckling och lärande sker i samspel med andra i en trygg och inspirerande miljö. Resultatet från MMIS används sedan som underlag för fortsatt kvalitetsarbete och utveckling av verksamheten.

4.3.2 Grundskolorna i kommunen har en trygg miljö

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Andel elever i åk F - 9 som uppger att de är trygga i sin skola, lägeskommun	91 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Andel elever i åk F-9 som uppger att de är trygga i sin skola, egen regi	91 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Lägeskommun avser samtliga grundskolor i kommunal eller fristående regi inom kommunen

En trygg skolmiljö är en grundläggande förutsättning för att elever ska kunna tillgodogöra sig undervisningen och nå målen i utbildningen. Trygghet främjar inte bara lärande, utan är också en viktig del av elevernas sociala och emotionella utveckling. När elever känner sig sedda, hörda och respekterade i skolan skapas en positiv grund för motivation, engagemang och välbefinnande.

För att uppnå detta krävs ett systematiskt och långsiktigt trygghetsarbete på enhetsnivå, där all personal är involverad och där elevers och vårdnadshavares delaktighet ses som en självklar och viktig del. Genom att aktivt arbeta med normer, värden, bemötande och relationer i vardagen kan skolan förebygga konflikter, motverka kränkningar och skapa en inkluderande miljö där alla elever ges möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar.

En utmaning i dagens samhälle är den ökade digitala närvaron, där elever dygnet runt har tillgång till forum och sociala medier som kan påverka deras mående, relationer och känsla av trygghet – både i och utanför skolan. Det ställer krav på skolan att inte bara vara uppmärksam på det som sker i klassrummet eller på skolgården, utan även att arbeta förebyggande med digital kompetens och källkritik i undervisningen.

En central del i det förebyggande trygghetsarbetet är också samverkan mellan skola, socialtjänst och polis (SSP). Genom att arbeta tillsammans kan dessa aktörer fånga upp tidiga signaler, agera gemensamt vid oro och stärka skyddsfaktorer i elevernas vardag.

Tydliga kontaktvägar, gemensamma insatser och ömsesidig tillit mellan professionerna ökar möjligheten att agera snabbt och effektivt när det behövs.

För att följa upp och utvärdera tryggheten i skolmiljön används enkäten *MMIS – Med målen i sikte*. Genom denna enkät ges elever och vårdnadshavare möjlighet att uttrycka sin upplevelse av trygghet, ansvarstagande, trivsel och delaktighet i skolan. Resultaten utgör ett värdefullt underlag i det systematiska kvalitetsarbetet och används för att identifiera utvecklingsområden, sätta in rätt insatser och säkerställa att skolan är en plats där varje elev får möjlighet att må bra, växa och nå sin fulla potential.

4.3.3 Gymnasieskolorna i kommunen har en trygg miljö

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Andel elever som är trygga i sin gymnasieskola, lägeskommun		92 %	92 %	94 %	100 %	100 %
Andel elever som är trygga i sin gymnasieskola, egen regi		92 %	92 %	94 %	100 %	100 %

Lägeskommun avser samtliga gymnasieskolor inom kommunen. Gymnasieenkäten genomfördes inte under år 2024, vilket innebär att det inte finns några resultat att redovisa för detta år.

En trygg gymnasieskola är en grundläggande förutsättning för att alla elever ska kunna utvecklas och nå sina fulla potentialer, både akademiskt och socialt. Trygghet i skolmiljön innebär att elever känner sig säkra, respekterade och inkluderade, vilket i sin tur skapar förutsättningar för ett gott lärande och en positiv skolorplevelse.

När elever upplever trygghet minskar risken för konflikter, mobbning och psykisk ohälsa, och istället främjas trivsel, motivation och samarbete. En trygg skolmiljö gör det möjligt för elever att våga ta egna initiativ, uttrycka sina åsikter och pröva nya idéer utan rädsla för negativ kritik eller uteslutning.

Det är därför av största vikt att gymnasieskolan arbetar aktivt och systematiskt med att skapa och upprätthålla en trygg miljö. Detta arbete kräver engagemang från all personal, tydliga rutiner och en kultur där respekt, inkludering och omtanke genomsyrar hela verksamheten. Genom att säkerställa trygghet i skolan investerar vi i elevernas välmående och framtid, vilket också leder till bättre studieresultat och en positiv samhällsutveckling.

Denna indikator mäts via gymnasieenkäten, vilket ger värdefull information om elevernas upplevelse av trygghet och trivsel i skolan. Resultaten används som grund för det fortsatta trygghetsarbetet och kvalitetsutvecklingen.

4.4 Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

4.4.1 Alla ungdomar i kommunen har en gymnasieutbildning

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun, andel (%)	89 %	92 %	92 %	94 %	95 %	100 %
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	90 %	90 %	90 %	92 %	95 %	100 %

Målen är satta med strävan mot det långsiktiga målet 100 procent.

Att alla ungdomar i vår kommun har en gymnasieutbildning är inte bara en fråga om individens rätt till kunskap och utveckling – det är också avgörande för ett starkt och hållbart samhälle. Gymnasieskolan ger unga människor viktiga verktyg för att ta sig ut i arbetslivet, vidareutbilda sig och delta aktivt i samhällslivet.

En gymnasieexamen öppnar dörrar. Den ger både teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter, oavsett om eleven väljer ett yrkesprogram eller ett högskoleförberedande program. För många arbetsgivare är en avslutad gymnasieutbildning ett grundkrav. Den som står utan examen riskerar att hamna utanför arbetsmarknaden, med sämre förutsättningar för ekonomisk självständighet och personlig utveckling.

Men det handlar inte bara om individen, att varje ung person får chansen att lyckas i skolan är en rättighet. När fler ungdomar i kommunen fullföljer sin gymnasieutbildning stärker vi hela samhället. Vi minskar risken för arbetslöshet, ökar den lokala kompetensförsörjningen och lägger grunden för en mer jämlik och inkluderande framtid. Det är också en investering i trygghet – utbildning minskar risken för utanförskap och kriminalitet.

Därför är det viktigt att vi som kommun arbetar aktivt för att alla ungdomar får det stöd de behöver för att klara sin gymnasieutbildning. Det kan handla om studiehjälp, mentorskap, vägledning och att se till att alla elever känner sig trygga och sedda i skolmiljön.

Att mäta hur många ungdomar som fullföljer sin gymnasieutbildning är avgörande för att kunna bedöma hur väl samhället lyckas med att ge unga en god start i livet. Genom att med denna indikator följa utvecklingen över tid kan kommunen planera bättre insatser, sätta in resurser där de gör mest nytta och arbeta förebyggande för att fler elever ska klara skolan. Indikatorn gör det även möjligt att följa upp och utvärdera effekten av olika satsningar och insatser.

4.4.2 Barn och elever i kommunen har goda förutsättningar att medverka till en hållbar framtid

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Andel barn 3-5 år i förskola som uppger att de är delaktiga i utbildningen, lägeskommun	90 %	95 %	95 %	95 %	95 %	100 %
Andel barn 3-5 år i förskola som uppger att de är delaktiga i utbildningen, egen regi	89 %	95 %	95 %	97 %	97 %	100 %
Andel elever i årskurs F-9 som uppger att de tar ansvar och har inflytande över sin utbildning, lägeskommun	87 %	80 %	88 %	85 %	90 %	100 %
Andel elever i årskurs F-9 som uppger att de tar ansvar och har inflytande över sin utbildning, egen regi	87 %	90 %	90 %	91 %	92 %	100 %

Målet är satt mot en strävan mot 100%.

Utbildningsnämndens arbete med hållbar framtid är starkt förankrat i Agenda 2030 – den globala handlingsplan som syftar till att utrota fattigdom, bekämpa ojämlikhet och stoppa klimatförändringarna. Ett av de mest centrala målen i detta arbete är mål 4: God utbildning för alla, som tydligt pekar ut utbildningens roll som grundläggande för ett hållbart och jämlikt samhälle.

Mål 4 lyfter vikten av att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet samt att främja alla människors rätt till livslångt lärande. Det handlar inte enbart om att barn och unga ska gå i skolan, utan om att de ska få en utbildning som ger dem rätt förutsättningar för att delta i arbets- och samhällslivet – som trygga, kompetenta och engagerade medborgare.

Flera av delmålen under mål 4 är direkt kopplade till utbildningsnämndens ansvar. Det inkluderar bland annat:

Att säkerställa att alla barn och unga fullföljer en likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet.

Att garantera lika tillgång till förskola av hög kvalitet, som lägger grunden för barns framtida lärande och utveckling.

Att skapa inkluderande, trygga och stödjande lärmiljöer där alla elever – oavsett bakgrund eller förutsättningar – känner sig välkomna och ges möjlighet att lyckas.

Att integrera Agenda 2030 i skolans styrning och utvecklingsarbete innebär att

utbildningsnämnden tänker långsiktigt – både för individens framtid och för ett mer jämlikt, hållbart samhälle.

Indikatorn som mäter förskolebarns upplevelser av att få vara med och påverka sitt lärande redan i tidig ålder ligger helt i linje med mål 4.2 i Agenda 2030, som säger att alla flickor och pojkar ska ha tillgång till förskoleverksamhet av god kvalitet som förbereder dem för grundskolan. Utfallet för år 2024 är 90 % för lägeskommun vilket tyder på att förskolorna i kommunen skapar trygga och inkluderande lärmiljöer, där barnens röster tas på allvar – en viktig grund för livslångt lärande och framtida inflytande i samhället.

Indikatorn gällande elever i årskurs F-9 som uppger att de tar ansvar och har inflytande över sin utbildning fångar elevers möjlighet att påverka hur undervisningen utformas, och om de känner sig delaktiga i sin egen läroprocess. Det speglar delmål 4.7 i Agenda 2030, som betonar vikten av utbildning som främjar aktiva medborgare, jämställdhet, hållbar utveckling och mänskliga rättigheter. När elever upplever inflytande och ansvar i skolan stärker det deras motivation, engagemang och känsla av sammanhang – faktorer som är starkt kopplade till skolframgång. Det visar också att skolan jobbar med att förverkliga demokratiska värderingar i praktiken. Här ligger utfallet för 2024 på 87 %.

4.4.3 Minska matsvinn i verksamheterna

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Tallriks-svinn gram/portion				15	15	15
Serverings-svinn gram/portion				3	3	3

Österåkers kommun har nyligen infört ett digitalt kostdatasystem som hanterar hela måltidskedjan – från planering och inköp till produktion, leverans och utvärdering. Digitaliseringen har förutom säkrare leveranser, effektivare hantering och fler menyval även bidragit till minskat matsvinn.

Införande av det digitala kostdatasystemet, som effektiviserar hela måltidskedjan från planering till utvärdering, ligger i linje med mål 12 och 13 i Agenda 2030.

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Det nya systemet bidrar till mer hållbara måltider genom att minska matsvinnet – både tallrikssvinn (gram per portion) och serveringssvinn (gram per portion) – vilket är en direkt insats för delmål 12.3, som syftar till att halvera det globala matsvinnet per person.

Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna

Minskat matsvinn innebär minskad belastning på klimatet, eftersom mindre resurser används i onödan för produktion, transport och avfallshantering. Det digitala systemet stödjer därmed arbetet för att minska klimatpåverkan, i enlighet med mål 13.

5 Strategiska nyckeltal för ekonomi, kvalitet och volym

5.1 Strategiska nyckeltal -

5.1.1 Pedagogisk omsorg

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Volym - pedagogisk omsorg	Befolkningsprognos, 1-5 år	3 048	3 000	2 961	2 874	2 873	2 887
	Antal barn inom pedagogisk omsorg, genomsnitt över året	141	132	122	124	122	123
	Nyttjandegrad, andel (%), pedagogisk omsorg 1-5 år	4,6 %	4,4 %	4,1 %	4,3 %	4,2 %	4,3 %

5.1.2 Förskola

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Volym - förskola	Befolkningsprognos, 1-5 år	3 048	3 000	2 961	2 874	2 873	2 887
	Antal barn förskola, genomsnitt över året (hemkommun)	2 756	2 762	2 686	2 607	2 604	2 615
	Antal barn i förskola och pedagogisk omsorg, genomsnitt över året (hemkommun)	2 897	2 894	2 808	2 731	2 726	2 738
	Nyttjandegrad andel (%), barn i förskola 1-5 år	90,4 %	92,1 %	90,7 %	90,7 %	90,6 %	90,6 %
	Effektivitetsindex förskola	53	55				
	Kvalitetsindex förskola	2	6				
	Resursindex förskola	100	100				

Måtten effektivitet, kvalitet och resursindex hämtas ifrån Kolada. Effektivitetsindex utgörs av sammanvägningen av kvalitet och resursindex.

Kvalitetsindex baseras på andel med förskollärarlegitimation i kommunal förskola, andel barn 1-5 år i kommunen inskrivna i förskolan och personaltäthet i kommunal förskola.

Resursindex består i sin tur av nyckeltalen nettokostnadsavvikelse förskola inklusive öppen

förskola samt kostnad för kommunal förskola per inskrivet barn.

Indexvärdet kan vara mellan 0 och 100 där 100 är bäst jämfört med andra kommuner i Sverige.

5.1.3 Grundskola

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Volym - grundskola	Befolkningsprognos 6 år (åk F)	641	660	644	705	666	656
	Befolkningsprognos, 7-15 år (åk 1-9)	5 904	5 933	6 017	6 008	6 119	6 190
	Antal elever i förskoleklass, genomsnitt över året (hemkommun)	650	641	638	669	686	661
	Antal elever grundskola åk 1-3, genomsnitt över året (hemkommun)	1 951	1 981	1 976	1 973	2 015	2 078
	Antal elever grundskola åk 4-5, genomsnitt över året (hemkommun)	1 263	1 252	1 313	1 352	1 348	1 352
	Antal elever grundskola åk 6-9, genomsnitt över året (hemkommun)	2 641	2 614	2 600	2 592	2 623	2 668
	Antal elever grundskola åk 1-9, genomsnitt över året (hemkommun)	5 850	5 847	5 889	5 917	5 986	6 098
Kvalitet	Effektivitetsindex kommunal grundskola F-9	100	100				
	Kvalitetsindex kommunal grundskola F-9	83	88				
	Resursindex kommunal grundskola	95	86				

Måtten effektivitet, kvalitet och resursindex hämtas ifrån Kolada. Effektivitetsindex utgörs av sammanvägningen av kvalitet och resursindex.

Kvalitetsindex baseras på avvikelse från modellberäknat värde för meritvärde, andel elever som når målen i alla ämnen och behöriga till yrkesprogram, samt ett elevenkårsindex. Alla nyckeltalen avser kommunal grundskola.

Resursindex baseras på kostnad per elev i kommunal grundskola samt korrigering statliga bidrag och referenskostnad.

Indexvärdet kan vara mellan 0 och 100 där 100 är bäst jämfört med andra kommuner i Sverige.

5.1.4 Anpassad grundskola

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Volym	Antal elever anpassad grundskola, genomsnitt över året (hemkommun)	62	70	74	76	77	79

5.1.5 Fritidshem

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Volym fritidshem	Antal elever fritidshem (åk F-6), genomsnitt över året (hemkommun)	3 120	3 210	3 335	3 380	3 435	3 474
	Antal elever fritidshem inom anpassad grundskola, genomsnitt över året (hemkommun)	38	42	43	45	46	47

5.1.6 Anpassad Gymnasieskola

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Volym	Antal elever anpassad gymnasieskola, genomsnitt över året (hemkommun)	18	17	19	23	25	25

5.1.7 Gymnasieskola

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Volym - gymnasiet	Antal invånare i åldern 16-19 år	2 732	2 709	2 652	2 663	2 671	2 708
	Antal elever gymnasium, genomsnitt över året (hemkommun)	2 050	2 029	2 003	2 005	2 028	2 048

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
	Nyttjandegrad gymnasieskola, andel folkbokförda i ålder 16-19 år inskrivna i gymnasieskola (%)	75 %	75 %	76 %	75 %	76 %	76 %
Kvalitet	Effektivitetsindex kommunal gymnasieskola	22					
	Kvalitetsindex kommunal gymnasieskola	11					
	Resursindex kommunal gymnasieskola	97	96				

Effektivitetsindex är en sammanvägning av kvalitetsindex och resursindex för kommunal gymnasieskola.

Kvalitetsindex baseras på avvikelse från modellberäknat värde för andel elever med examen inom fyra år och ett elevenkårsindex. Värde saknas för kvalitetsindex 2024 och därmed också effektivitetsindex 2024. Det är data för elevenkårsindex som saknas för 2024, däremot går det att i Kolada se en ökning i värdet för andel elever med examen inom fyra år jämfört med 2023.

Resursindex består av programvalsjusterad kostnad per elev i kommunal gymnasieskola.

Indexvärdet kan vara mellan 0 och 100 där 100 är bäst jämfört med andra kommuner i Sverige.

6 Plan för konkurrensprövning

Österåkers kommun tillämpar utmanarrätt. Det innebär att kommunens verksamheter kan konkurrensutsättas om det finns laglig grund. Enligt skollagen kan undervisning i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola samt anpassad gymnasieskola inte upphandlas utan omfattas i stället av tillståndsgivning genom Skolinspektionen. Enskilda huvudmän har rätt att etablera sig i den kommun som tillståndet avser samt har rätt till bidrag (skolpeng) från elevernas hemkommun. Godkännande av enskild som huvudman för förskola och pedagogisk omsorg lämnas av lägeskommunen om huvudmannen bedöms kunna följa bestämmelserna i skollagen. Övriga verksamheter som exempelvis öppen förskola kan konkurrensutsättas om det finns intresse från alternativa utförare.

7 Uppföljning och insyn av utförare

Fördelning av ansvar för tillsyn innebär att Skolinspektionen ansvarar för grundskola och gymnasium. Vad gäller förskolor och pedagogisk omsorg ligger detta ansvar hos kommunen. Utbildningsnämnden följer upp kvalitet och resultat hos samtliga utförare inom förskola och skola, både i kommunal och fristående regi. Uppföljningen omfattar officiella nyckeltal som redovisas på Kolada eller Skolverket samt enkätundersökningen "Med målen i sikte" som utgår från läroplanerna och riktar sig till barn, elever, vårdnadshavare till barn i förskolan, medarbetare och ledning. I anslutning till att resultat från enkäterna redovisas genomförs verksamhetsbesök hos varje utförare med dialog kring utvecklingsbehov. Förvaltningen bjuder årligen in samtliga huvudmän inom kommunen till utförarmöten för dialog och information.

Redovisning till nämnd sker i delår- och årsbokslut och finns tillgängligt på webben. Resultatet av det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) avseende egen regi redovisas löpande i enlighet med gällande årshjul.

Utbildningsnämnden har ingen upphandlad verksamhet med avtal. Fristående utförare omfattas av tillståndsgivning genom Skolinspektionen eller godkännande genom hemkommunen. Finansiering av utbildningsverksamhet regleras inom Skollagstiftningen.

Utbildningsnämnden i Österåkers kommun ansvarar för godkännande och tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg i enlighet med 2 kap. 5 § och 26 kap. 4 § skollagen och uppdrar åt utbildningsförvaltningen att genomföra tillsyn. Om det vid tillsyn framkommer brister i verksamheten sker ingripanden i enlighet med 26 kap. 10 – 18 §§.

Två områden är undantagna kommunens tillsynsansvar. Det är som barn utsätts för kränkande behandling eller blir diskriminerade i den verksamhet som barnet vistas i. En anmälan om kränkande behandling utreds av Skolinspektionen och anmälan och diskriminering och trakasserier utreds av Diskrimineringsombudsmannen.

Syftet med tillsynen är att kontrollera om en verksamhet följer de krav som ställs i skollag, barnkonventionen, läroplan och andra föreskrifter samt bidra med ökad kvalitet i verksamheterna genom att med råd och vägledning stötta verksamheten.

Då en ny förskola eller pedagogisk omsorg startar eller en befintlig verksamhet byter ägare eller lokal sker ett etableringsbesök inom ramen för den regelbundna tillsynen. Det ger också en möjlighet för huvudmannen att få råd och vägledning tidigt i etableringen av verksamheten.

I samband med etableringen sker en tillståndsprövning vid ansökan om godkännande som huvudman, både vid nyetablering och utökning av befintlig verksamhet, utför utbildningsförvaltningen en Ägar- och ledningsprövning som är en prövning av erfarenhet och insikt samt lämplighetsprövning av ägar- och ledningskretsen. Vid prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar att bedriva sökt verksamhet beaktas även i förekommande fall koncernens ekonomi.

En kommun har enligt 26 kap. 4 § skollagen tillsyn över att enskilda som godkänts av kommunen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 och 6 b §§ samt 25 kap. 10, 10 a och 10 b §§. Särskilda krav ställs på ägar- och ledningskretsen samt på ekonomiska förutsättningar. En huvudman som är godkänd att bedriva verksamhet inom skolväsendet är skyldig att

löpande säkerställa att kraven på erfarenhet eller insikt samt lämplighet är uppfyllda inom ägar- och ledningskretsen. Huvudmannen behöver också löpande säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten. Utbildningsförvaltningen har tillsyn över att så är fallet. Detta innebär att utbildningsförvaltningen inom ramen för sitt tillsynsuppdrag löpande prövar om huvudmannen uppfyller kraven.

8 Lokaler (Lokalförsörjningsplan)

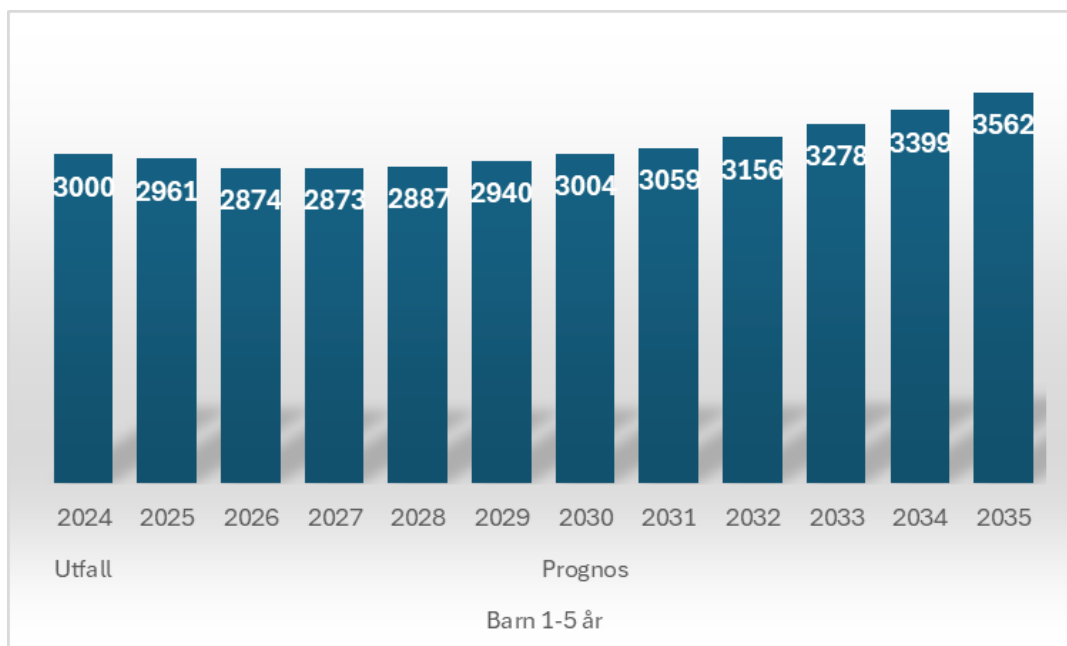
Förskola och pedagogisk omsorg

Vid slutet av 2024 fanns cirka 3 000 folkbokförda barn i åldern 1–5 år i kommunen. Enligt aktuell befolkningsprognos förväntas denna åldersgrupp öka till omkring 3 560 barn fram till år 2035. Trots denna långsiktiga tillväxt visar prognosen att antalet barn i åldersgruppen under de närmaste fem åren, från 2024 till och med 2029, kommer att minska med cirka 60 barn.

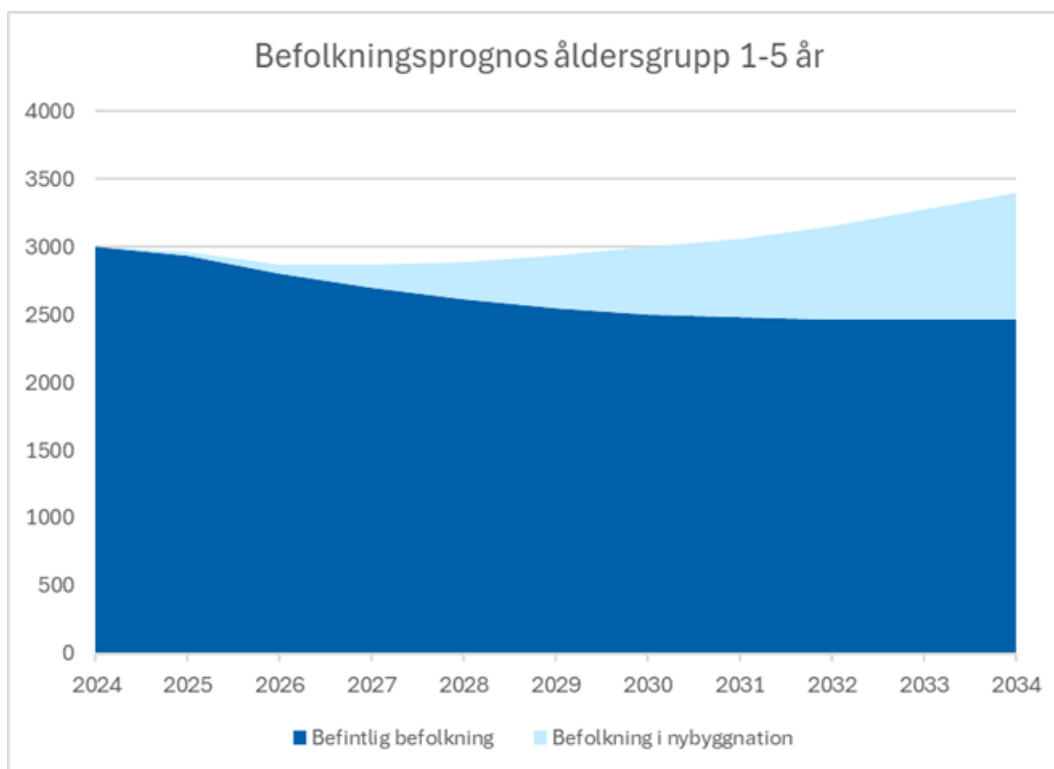
I dagsläget finns det cirka 2 860 platser inom förskola och pedagogisk omsorg i kommunen. Dessa platser tillhandahålls både av kommunala och fristående huvudmän, och kapaciteten rapporteras av respektive huvudman.

Under de senaste fem åren har mellan 40 och 60 barn årligen valt att gå i förskola eller pedagogisk omsorg utanför kommunens gränser. Detta utflöde är en viktig faktor att beakta i kapacitetsplaneringen.

Befolkningsprognos 1-5 år, Österåkers kommun 2025-2035, utfall 2024

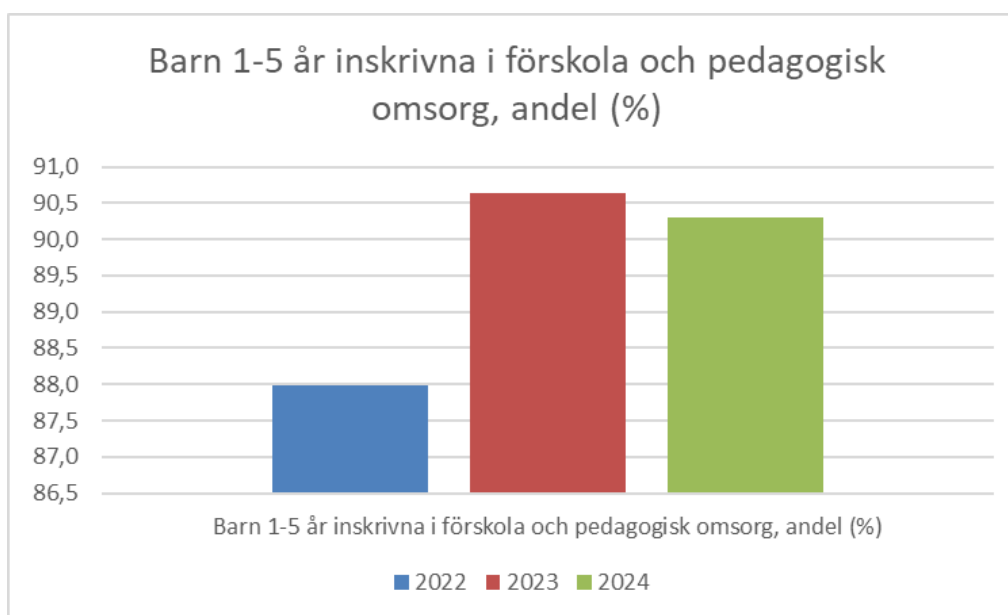

Tabellen nedan visar både den befintliga befolkningen och befolkningen i nybyggnation (det vill säga nybyggda bostadsområden) vilket spelar en avgörande roll i samhällsplanering, stadsutveckling och beslutsfattande. De ger en tydlig bild av hur befolkningen är fördelad i dag och hur den kan komma att förändras i framtiden, vilket är avgörande för flera olika områden. Genom att jämföra befintlig befolkning med prognoser för nyproduktion kan kommunen planera för skolor, vårdcentraler, kollektivtrafik, vägar och annan infrastruktur på ett mer effektivt sätt för att säkerställa att resurser placeras där de kommer att behövas.

Enligt statistik från Kolada var 90,3 procent av barnen i åldern 1–5 år inskrivna i någon form av förskola eller pedagogisk omsorg år 2024. Det innebär att cirka 2 709 barn deltog i verksamheter inom barnomsorg det året, vilket visar på en fortsatt hög efterfrågan.

Sammantaget innebär detta att även om antalet barn i åldersgruppen kan minska något på kort sikt, finns det ett stabilt behov av platser i förskola och pedagogisk omsorg i kommunen. Den långsiktiga befolkningsökningen pekar dessutom på ett behov av att successivt utöka kapaciteten under kommande år för att möta framtida efterfrågan.

Kommunen har enligt skollagen ett ansvar för att alla barn som är bosatta i kommunen och har rätt till förskola också får tillgång till en sådan plats. Detta ansvar innebär att kommunen ska se till att förskoleverksamhet kommer till stånd, oavsett om den bedrivs i kommunal eller fristående regi.

Förskoleplats kan erbjudas i både kommunala och fristående förskolor. Det är dock endast den kommunala verksamheten som omfattas av kommunens skyldighet att tillhandahålla plats inom en viss tidsram. Enligt gällande regelverk ska kommunen erbjuda plats på någon av sina kommunala förskolor inom fyra månader från det att en vårdnadshavare ansökt om förskoleplats (det så kallade ködatumet). Denna tidsgräns gäller inte för fristående förskolor, då dessa drivs av enskilda huvudmän som själva ansvarar för sin kapacitet och antagningsprocess.

För att kunna uppfylla denna lagstadgade skyldighet behöver kommunen säkerställa att det finns en viss överkapacitet inom den kommunala förskoleorganisationen. Denna överkapacitet fungerar som en buffert som möjliggör att nya barn kan tas emot inom den föreskrivna tidsramen.

Under förutsättning att befolkningsutvecklingen sker enligt aktuell prognos och befintlig kapacitet kvarstår täcks platsbehovet i förskola och pedagogisk omsorg fram till år 2029, beräknat på en nyttjandegrad på 95 procent.

Det finns inga planerade nedläggningar av de kommunala förskolorna under kommande planperiod.

Förvaltningen ser ett behov av att utreda den kommunala förskoleverksamheten på Ljusterö. Befintlig förskoleverksamhet bedrivs idag i två olika byggnader, den befintliga gamla förskole byggnaden och i lokal inom skolbyggnaden. Utredning bör göras av befolkningsprognosen för Ljusterö, den befintliga förskolans kapacitet och status på byggnaden.

Generellt sett så har förskolorna behov av ytskiktsrenovering invändigt i lokalerna samt även behov av upprustning av utemiljön.

På många av förskolorna har man behov av utökade ytor för hantering och sortering av sopavfall för att uppnå lagkrav inom miljö och kommunens miljömål. Åtgärder för att hantera detta kan innebära till- och ombyggnationer av befintliga ytor och även nybyggnation av fristående miljöbodar.

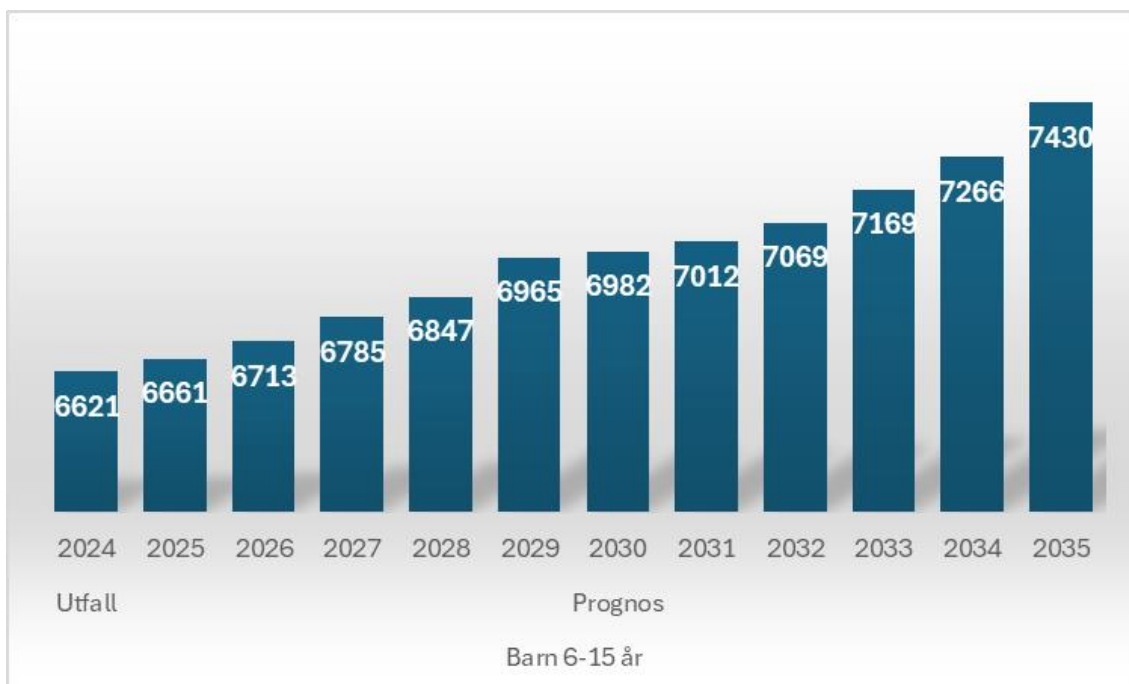
Med hänvisning till EU-direktiv som föranleder utbyte av befintliga lysrör till LED i takt med att befintliga lysrör slutar att fungera måste även många armaturer bytas ut. Utbyte måste ske för att verksamheterna ska kunna bedrivas och ha fullgod allmän belysning.

Förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola

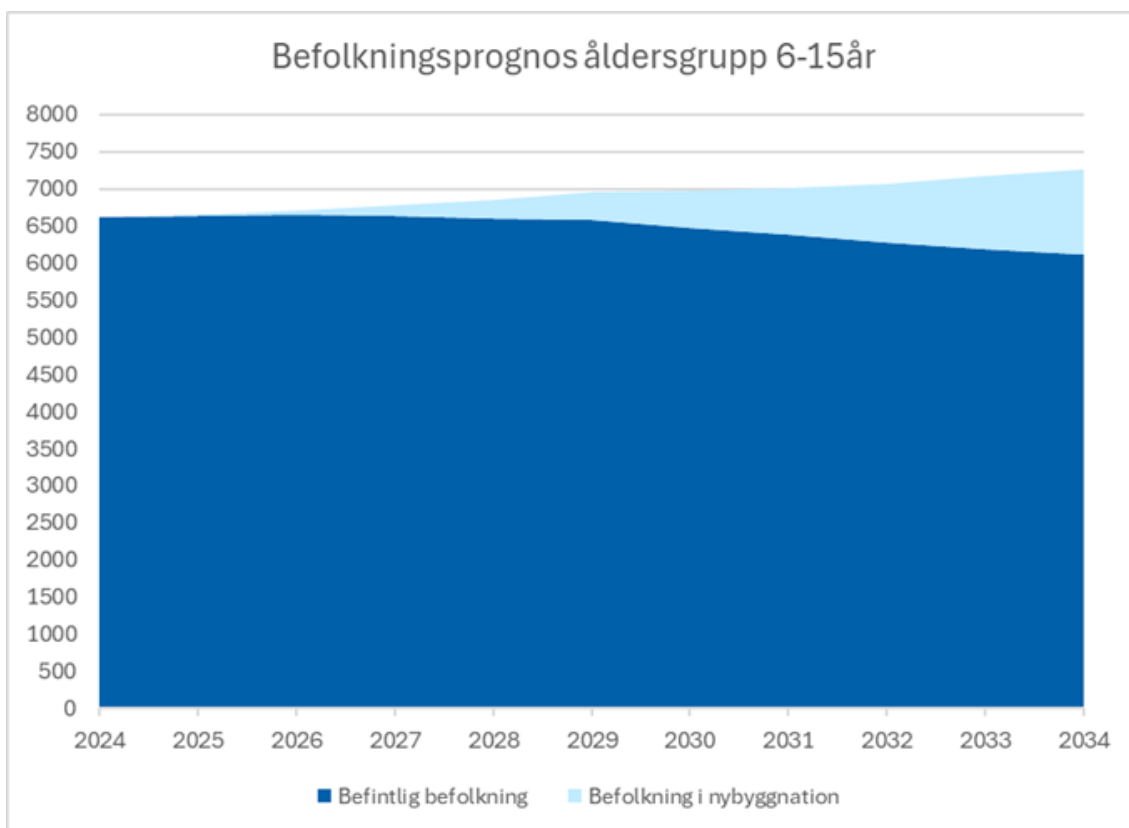
I slutet av 2024 fanns totalt 6 621 folkbokförda barn i åldern 6–15 år i kommunen. Enligt den aktuella befolkningsprognosen förväntas denna åldersgrupp öka till cirka 7 430 barn fram till år 2035, vilket motsvarar en tillväxt på drygt 800 barn under perioden.

Under de närmaste fem åren, fram till och med 2029, beräknas antalet barn i åldersgruppen 6–15 år öka med cirka 344 barn. Denna ökade barnkull kommer att ha betydelse för planeringen av kapacitet och resurser inom skolväsendet, där både antalet skolplatser och personalbehov behöver anpassas för att möta den växande efterfrågan.

Befolkningsprognos 6 -15 år, Österåkers kommun 2025- 2035, utfall 2024

Tabellen nedan visar både den befintliga befolkningen och befolkningen i nybyggnation (det vill säga nybyggda bostadsområden).

Den totala elevkapaciteten i kommunens grundskolor beräknas uppgå till cirka 6 800

platser under läsåret 2025/2026. Denna siffra är baserad på uppgifter från respektive huvudman, det vill säga både kommunala och fristående skolor.

Jämfört med föregående år sker en ökning av kapaciteten, vilket främst beror på att två fristående skolor expanderar sin verksamhet: Internationella Engelska Skolan (IES) och Robinson Valsjön.

Internationella Engelska Skolan planerar en successiv utbyggnad och kommer, när skolan är fullt utbyggd, att erbjuda cirka 600 elevplatser för årskurserna F–9. Skolan kommer att ha två parallellklasser per årskurs, vilket innebär att full kapacitet förväntas vara uppnådd till läsåret 2026/2027.

Den andra fristående skolan, Robinson Valsjön – som är en del av utbildningskoncernen Tellusgruppen – har en planerad utbyggnad för att kunna ta emot totalt 112 elever i årskurserna F–6. Full kapacitet för denna skola beräknas vara nådd till läsåret 2027/2028.

I dagsläget finns inga kända planer på ytterligare nyetableringar av skolor inom kommunen, men utvecklingen följs kontinuerligt för att kunna möta framtida behov.

De senaste fem åren har 10–14 procent av eleverna i åldersgruppen valt skolor utanför kommunen. Även tidigare statistik visar ett liknande mönster. Prognostiserat platsbehov inom kommunen har därför minskats med 10 procent.

Enligt prognosen täcks platsbehovet fram till år 2029. I och med starten av Engelska skolan läsåret 2024/25, ökar antalet tillgängliga platser ytterligare under perioden 2024 - 2028.

Det bör beaktas att hemkommunen har en lagstadgad skyldighet att tillgodose platser i förskoleklass och grundskola för barn som är bosatta i kommunen. För att kunna leva upp till den kommunala platsgarantin finns en viss överkapacitet i skolor i kommunal drift.

Det finns inga planerade nedläggningar av de kommunala grundskolorna under kommande planperiod.

Många av dagens skolor byggdes på 1960- och 70-talet och utformningen av lokalerna möter inte dagens verksamhetsbehov. Det finns behov av att utöka ventilationen på flera skolor då man idag är flera personer som nyttjar lokalerna samtidigt.

Generellt sett så har skolorna behov av ytskiktsreovering invändigt i lokalerna samt även behov av upprustning av utemiljön på skolgårdarna.

På många av skolorna har man behov av utökade ytor för hantering och sortering av sopavfall för att uppnå lagkrav inom miljö och kommunens miljömål. Åtgärder för att hantera detta kan innebära till- och ombyggnationer av befintliga ytor och även nybyggnation av fristående miljöbodar.

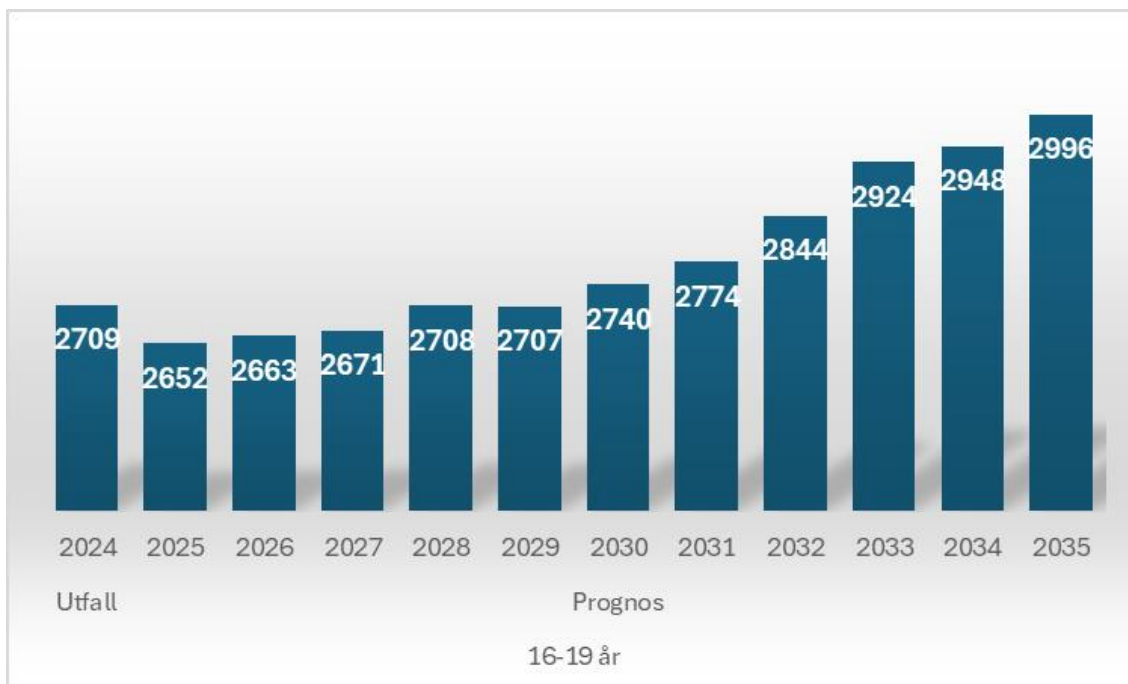
Med hänvisning till EU-direktiv som föranleder utbyte av befintliga lysrör till LED i takt med att befintliga lysrör slutar att fungera måste även många armaturer bytas ut. Utbyte måste ske för att verksamheterna ska kunna bedrivas och ha fullgod allmän belysning.

Gymnasieskola

I slutat av 2024 fanns 2709 folkbokförda ungdomar i åldern 16–19 år i kommunen. Under

de första fem åren, fram till 2029 väntas antalet i åldersgruppen 16–19 år minska med 2 personer för att sedan öka igen år 2030. Fram till år 2035 väntas antalet ungdomar 16-19 år öka från 2709 till cirka 2996 år 2035.

Befolkningsprognos 16 - 19 år, Österåkers kommun 2025 – 2035, utfall 2024

I kommunen finns två gymnasieskolor, Österåkers gymnasium i kommunal regi och Skärgårdsgymnasiet i enskild regi. Totalt finns cirka 1 100 platser i gymnasieskola i kommunen. Planering av gymnasieutbudet i kommunen (egen regi) sker i samverkan med övriga kommuner och länet.

Österåkers gymnasium utökar sitt kursutbud med ytterligare ett program med start ht-25. Det innebär att Österåkers gymnasiums elevplatser utökas med ca 90 platser totalt sett inom 3 år. Österåkers gymnasium får ett tillskott av lokaler till ht-25 då byggnaden ”Hästsken” kan tas i bruk. Byggnaden har genomgått en ombyggnation och verksamheten kommer nu att nyttja hela byggnaden. Tidigare nyttjade gymnasiet endast 1/3 av byggnaden då andra verksamheter nyttjade resterade del.

En betydande andel av kommunens gymnasieelever väljer att genomföra sin utbildning utanför den egna kommunen. Denna utpendling sker i huvudsak till gymnasieskolor i fristående regi, och elevernas val påverkas i stor utsträckning av kollektivtrafikens tillgänglighet och linjesträckning. Möjligheten att enkelt pendla till skolor i angränsande kommuner har visat sig vara en viktig faktor vid valet av gymnasieutbildning.

Samtidigt påverkas elevernas sökmönster även av de olika gymnasieskolornas profil och upplevda kvalitet. Vissa skolor har etablerat sig som särskilt attraktiva val, vilket ytterligare förstärker utpendlingstrenden.

En majoritet av kommunens gymnasieelever söker sig i första hand till skolor inom den så kallade nordostsektorn – främst till kommuner som Täby och Danderyd. Dessa områden

erbjuder ett brett utbud av utbildningsprogram, särskilt i fristående skolor, vilket attraherar många elever från hela regionen.

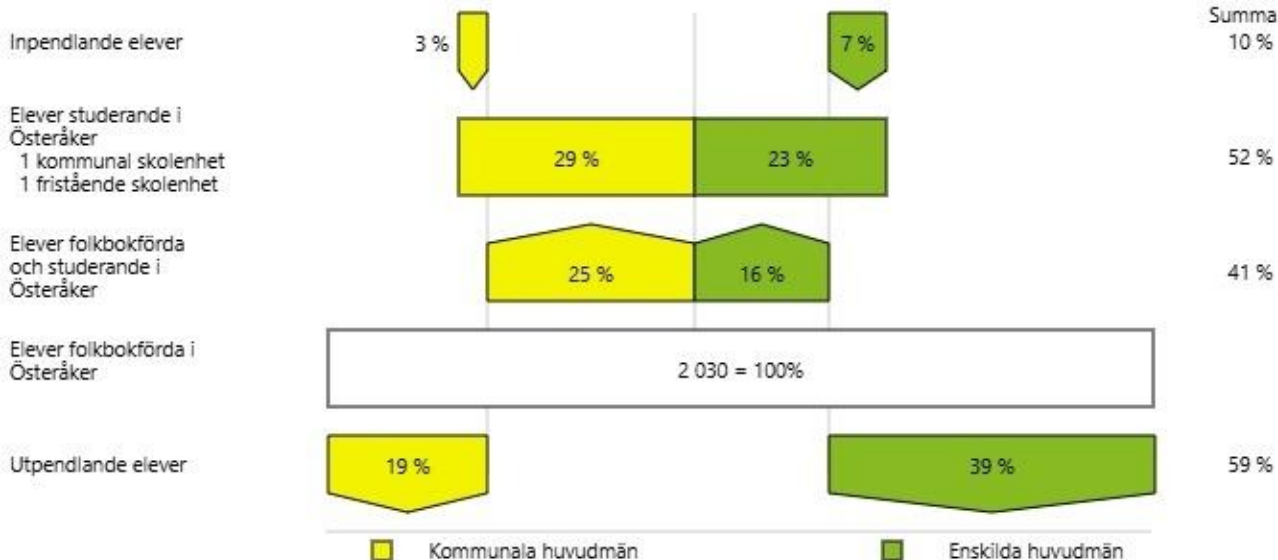
År 2024 var det 41 procent av de folkbokförda gymnasieeleverna i kommunen som gick i en gymnasieskola inom den egna kommunen. Det innebär att mer än hälften av eleverna studerade i andra kommuner. Samtidigt utgjorde elever från andra kommuner 10 procent av elevunderlaget i kommunens egna gymnasieskolor.

Dessa siffror belyser en tydlig rörlighet bland gymnasieeleverna i regionen och understryker vikten av att kommunens gymnasieskolor kan erbjuda attraktiva och konkurrenskraftiga utbildningsalternativ i linje med både elevernas önskemål och framtida kompetensbehov.

(se bild nedan).

Kommun: Österåker

År: 2024

Verksamheten har behov av utökade ytor för hantering och sortering av sopavfall för att uppnå lagkrav inom miljö och kommunens miljömål. Åtgärder för att hantera detta kan innebära till- och ombyggnationer av befintliga ytor och även nybyggnation av fristående miljöbodar.

Med hänvisning till EU-direktiv som föranleder utbyte av befintliga lysrör till LED i takt med att befintliga lysrör slutar att fungera måste även många armaturer bytas ut. Det är otydligt i gränsdragningslista med Armada vem som ska stå för kostnaden. Utbyte måste ske för att verksamheten ska kunna bedrivas och ha fullgod allmän belysning.

Krisberedskap

Förvaltningen ser att det med stor sannolikhet kommer att komma nytt utökat ansvar i samband med krisberedskap för måltidshantering inom kommande år. All mat som tillagas till kommunens verksamheter tillagas i kommunens skol- och förskolekök. Det kommer att krävas åtgärder i köken avseende underhåll och funktioner för att ha krisberedskap.

9 Peng, taxor och avgifter

Den generella indexuppräknings av peng i förslag till budget 2026 är 1,6 procent. Intäkterna har räknats upp med två procent. Avgiftsnivåerna för maxtaxa publiceras av Skolverket i dec 2025.

Gällande gymnasieverksamhet så ingår kommunen i samverkansavtalet för gymnasiregionen i Stockholms län. Den 12 juni 2025 beslutade Storsthlm's styrelse att rekommendera samverkansområdets kommuner att anta prislistan för 2026 med följande förändringar:

- uppräkning med 2,1 procent av index i kalkylmodellen som ligger till grund för programpriserna för gymnasieskolan 2026,
- uppräkning av strukturtillägget med 6 procent för nivå 2–5 (meritpoäng under 200) och 2,1 procent för nivå 1 (ingen meritpoäng),
- justera för förändrad undervisningstid på yrkesprogrammen i prislistans kalkylmodell till en kostnad på cirka 31 miljoner kronor, samt

Beslut att anta prislistan för 2026 tas i november i samband med slutgiltig budget.

Under våren har förvaltningen analyserat tilläggsbeloppen för anpassad grundskola och fritidshem utifrån den modell som tilläggsbeloppen bygger på. Det som står att se är att vissa parametrar i modellen har förändrats. Som exempel är det färre elever i de olika grupperna än vad modellen förespråkar vilket leder till att tilläggsbeloppen ligger på en för låg nivå för att matcha den bemanning som krävs utifrån elevernas omsorgsbehov. I nuvarande pengbilaga differentieras inte pengarna för samtliga nivåer avseende tilläggsbelopp i fritidshem vilket föreslås ses över till slutlig budget.

Se pengbilagor under avsnitt 14.1 för fler detaljer

I0 Riktade bidrag

Flertalet riktade statsbidrag söks hos Skolverket av respektive huvudman, till exempel karriärtjänster, lärarlönelyftet och läxhjälp. Hemkommunen söker statsbidrag för elever som vistas i landet utan tillstånd (papperslösa) samt bidrag för kvalitetshöjande insatser i förskolan. Genom Migrationsverket ansöker hemkommunen om bidrag för asylsökande elever och sedan 2022 även för elever som omfattas av massflyktsdirektivet.

Massflyktsdirektivet har förlängts till 4 mars 2026 och de som har haft tillfälligt skydd i Sverige i mer än två år kan nu bli folkbokförda.

Se specificerad tabell under bilaga 14.3.

II Intern kontroll

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod (internkontroll)	Uppföljningsansvarig (funktion)
Central 1. Löpande förändringar i attestförteckningar dokumenteras och diarieförs på korrekt sätt	Kvartalsvis	Stickprov	Controller
Central 2. Fastställd rekryteringsprocess efterföljs, med särskilt fokus på bakgrundskontroll av potentiella nya medarbetare.	Halvårsvis	Stickprov baserat på rekryteringar i IT stöd Reach Me	Förvaltningsledning
Central 3. Verksamheterna har genomfört och dokumenterat en riskanalys kopplat till välfärdsbrottslighet inom sitt respektive verksamhetsområde och tagit fram en åtgärdsplan för att hantera eventuella risker	Halvårsvis	Stickprov	Förvaltningsledning
Central 4. Det finns en väsentlig introduktion för nya medarbetare kopplat till rutiner, riktlinjer etc.	Vid rekrytering	Se punkt Central 1.	Rekryterande chef
Utbetalning av resurs till korrekt mottagare/konto	Vid månadsavstämning samt delår-och årsbokslut	Stickprov av utbetalning	Controller
Kontroll av semesterlöneskuld	Löpande under året	Månatlig uppföljning/stickprov	Controller

I2 Framåtblick

Utredningar inom skolväsendet

Utredningar inom skolväsendet spelar en central roll i utvecklingen av det svenska utbildningssystemet. De utgör en viktig grund för lagstiftning, reformarbete och strategisk styrning och ger beslutsfattare ett kunskapsunderlag för att främja en likvärdig, effektiv och kvalitativ utbildning i hela landet. Genom att analysera befintliga strukturer, identifiera utmaningar och föreslå åtgärder, bidrar utredningar till ett evidensbaserat beslutsfattande inom såväl nationell som kommunal och lokal utbildningspolitik.

Nedan framställning syftar till att ge en översikt över skolväsendets utredningspraxis, med särskilt fokus på hur statliga offentliga utredningar (SOU) påverkar skolans styrning och verksamhet samt hur politiska beslut och pedagogiska ideal samspelar i utformningen av svensk utbildningspolitik. Genom att belysa aktuella utredningar tydliggörs det samspel som råder mellan forskningsbaserad kunskap, politiska prioriteringar och det praktiska genomförandet i skolans vardag. Utredningsväsendets roll som länk mellan forskning, förvaltning och politik är därmed av särskild betydelse för förståelsen av skolans utveckling över tid.

- Införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen SOU 2025:9. Utredningen har sett över ämnet svenska som andraspråk samt analyserat om hur deltagande i modersmålsundervisning påverkar elevers integration, studieresultat och kunskapsutveckling i svenska språket. Betänkandet lämnades 31 januari 2025
- Ett likvärdigt betygssystem SOU 2025:18. Utredningen har lämnat förslag på förändringar i betygssystemet och systemet för meritvärdering. Bland annat föreslår utredningen en numerisk betygsskala med tio betygssteg och ett nytt system för nationella prov. Betänkandet lämnades 19 februari 2025.
- Läroplansutredningen – Kunskap för alla SOU 2025:19. Utredningen har föreslagit ändringar i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet i syfte att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling med fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter samt bättre anpassning. Betänkandet lämnades 26 februari 2025.
- Minskad administration och om reglering av förskollärares och lärares tid. SOU 2025:26. Utredningen ska lämna förslag som kan minska förskollärares och lärares administrativa uppgifter så att tid kan frigöras för arbete med undervisningen och uppgifter som hör till undervisningen. Betänkandet lämnades 3 mars 2025
- Stärkt trygghet och studiero i skolan SOU 2025:8. Utredningen ska föreslå åtgärder för ett stärkt ledarskap och ett effektivare arbete med trygghet och studiero i skolan samt förslag om ett nationellt frånvaroregister. Föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.
- Ämneskunskaper och lärarskicklighet– en reformerad lärarutbildning SOU 2024:81. Utredningen ska lämna förslag om hur antagningskraven till lärar- och förskollärarytbildningarna kan höjas och hur ämneslärarutbildningen kan stärkas genom att lärosäten samverkar med varandra. Österåkers kommun är remissinstans och har den 19 mars 2025 lämnat sitt remissvar.
- En nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet Dir. 2023:15. Utredningen har i uppdrag att stärka samband mellan resurser och behov för att säkerställa att alla

skolor, oavsett huvudman, får tillräckliga och rättvisa resurser för att erbjuda en likvärdig utbildning. Den 12 juni delredovisades utredningen om en nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet. Slutbetänkandet ska redovisas senast den 1 november 2026.

- Allmänt fritidshem och fler elevers tillgång till utveckling, lärande och en meningsfull fritid SOU 2022:61 Utredningen föreslår bland annat att en utökad rätt till fritidshem som ska utformas som ett avgiftsfritt allmänt fritidshem för alla 6–9-åringar. Dessutom ska 6–12-åringar kunna erbjudas fritidshem eller öppen fritidsverksamhet eller mer tid i dessa två verksamheter mot bakgrund av barnets levnadsvillkor.
- Skolinformationsutredningen SOU 2024:28. Utredningens uppdrag har varit att identifiera och analysera för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen i fristående förskolor, skolor och fritidshem för att lösa tillgången till skolinformation.
- En tioårig grundskola SOU 2021:33. Riksdagen har 18 juni 2025 beslutat om lagändringarna i regeringens proposition En tioårig grundskola. Beslutet innebär att Sverige från och med hösten 2028 kommer att ha en tioårig grundskola där förskoleklassen ersätts med en ny årskurs 1. Den nya årskurs 1 blir en integrerad del av grundskolan, där årskurs 10 blir den avslutande årskursen. Därmed upphör förskoleklassen som skolform och grundskolan förlängs med ett år.
- En förbättrad elevhälsa U 2024:01. Utredningens uppdrag är att ta fram förslag som ska stärka elevhälsan och skolans stödsatser samt ta ställning till om regleringen om extra anpassningar bör avskaffas och lämna förslag som innebär att det ska bli enklare att placera elever i mindre och flexibla undervisningsgrupper. Ska slutredovisas senast den 27 november 2025.
- Utredning för att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan och skolan. Dir. 2025:31. Utredningen ska lämna förslag på åtgärder för att stärka förskolans och skolans möjligheter att förebygga, upptäcka, förhindra och motverka att barn och unga begränsas i sin frihet och utveckling på grund av hedersrelaterat våld och förtryck. Utredningen ska lämna sina förslag senast den 12 augusti 2026.
- Skolsäkerhetsutredningen U 2022:04. Utredningen hade från början inriktning mot att förebygga, förhindra och försvåra skolattacker. Genom tilläggsdirektiv utvidgades det ursprungliga syftet med att motverka alla former av brott inom skolväsendet och i samhället. Enligt regeringen är det angeläget att möjligheterna för skola, socialtjänst och brottsbekämpande myndigheter att utbyta uppgifter om barn och unga för att de ska få det stöd och den hjälp de behöver och har rätt till, i rätt tid. Regeringen har föreslagit lagändringar och nytt statsbidrag för ökad skolsäkerhet som trädde i kraft den 1 juli 2025.
- Fler vägar till arbetslivet SOU 2024:74. Det ska i gymnasieskolan finnas flera vägar till arbetslivet som tar hänsyn till behoven på arbetsmarknaden och elevers olika förutsättningar för lärande. Utredningen som presenterades 20 november 2024 föreslår bland annat att gymnasieskolan ska kompletteras med nya yrkesprogram för att skapa fler vägar till utbildning och arbete.
- Förstärkningsundervisning i skolan- en försöksverksamhet för fler behöriga elever SOU 2024:94. Ungefär var sjunde elev lämnar varje år grundskolan utan behörighet

till ett nationellt program i gymnasieskolan därför föreslås mer obligatorisk undervisningstid med behöriga lärare än vad den garanterade undervisningstiden innebär. Utredningen som överlämnade sitt betänkande den 20 december 2024 föreslår därför att en försöksverksamhet ska genomföras där elever på olika sätt ges mer undervisningstid.

- Bättre förutsättningar för rektorerna inom skolväsendet Dir. 2024:48. Utredningen ska lämna förslag för att förbättra rektorernas förutsättningar att genomföra sitt uppdrag. Syftet är att stärka rektorernas pedagogiska ledarskap och minska omsättningen av rektorer. Uppdraget ska redovisas senast den 14 januari 2026.
- Utredningen om en likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola U 2024/04. Utredningen ska föreslå hur Sveriges förskolor ska få förutsättningar att erbjuda en likvärdig utbildning av god kvalitet. Det gäller bland annat reglering av barngruppernas storlek och personaltätheten. Utredningen ska också se över hur det kan införas en så kallad språkförskola. Språkförskolan ska vara obligatorisk för barn som visar påtagliga brister i språkutvecklingen i svenska. Uppdraget ska redovisas senast den 18 december 2025.
- Lärverktyg i skolväsendet U2023/03229. Regeringen har gett Statens skolverk i uppdrag att ta fram allmänna råd eller rekommendationer om val och användning av lärverktyg i undervisningen i skolväsendet, och stödmaterial för huvudmän, rektorer, lärare och förskollärare som kan tillämpas vid val och användning av lärverktyg i undervisningen i skolväsendet. Skolverket ska senast den 14 januari 2028 redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).
- Utredningen om vinst i skolan. En översyn av friskolesystemet U 2022:08. Utredningen har i uppdrag att ge förslag på hur kraven på fristående förskolor och skolor kan skärpas för att få bort oseriösa aktörer. Uppdraget har redovisats i ett delbetänkande den 7 april. Slutbetänkande ska redovisas senast den 31 december 2025.
- Reglering om elektronisk kommunikationsutrustning i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet U2024/02039. Utredningen föreslår ett nationellt mobilförbud på skoltid i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet samt att det ska bli obligatoriskt att samla in elevers mobiltelefoner under hela skoldagen. Utredaren föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2026. Förslagen kommer nu att beredas vidare i Regeringskansliet.

I3 Upphandlings- och inköpsplan

Kommunens nämnder ska upprätta en inköpsplan för kända upphandlingar och inköp under 2026 och även signalerera betydande anskaffningar under planåren 2027-28.

Upphandlings- och inköpsplan 2026 redovisar alla kända upphandlingspliktiga inköp med ett avtalsvärde över 300 tkr för att redan i budgetprocessen erhålla en tillförlitlig överblick av kommunens upphandlingsbehov.

Upphandlings- och inköpsplan 2026 ska redovisa alla kända upphandlingspliktiga inköp med ett avtalsvärde över 300 tkr. I perioden omfattas förnyelse av maskinutrustning i kök samt en förnyelse av hårdvara (läsplattor, laptops etcetera) i kommunens förskolor och skolor i egen regi för att säkerställa en enhetlig och likvärdig hårdvarupark. Inköp i samband med ökad beredskap kan bli aktuella beroende på framtida beslut och medel.

I 4 Övergripande bilagor

I 4.1 Ekonomiska bilagor

Intäkter

Verksamhetsområde				Förändring från år 2025			
Intäkter	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026	Volym-förändring	Index-uppräkning	Övrigt	Totalt
Anslag							
Stab inkl nämnd	0	300	300	0	0	0	0
Ungdomsmottagningen	308	200	200	0	0	0	0
Pedagogcentrum	416	0	0	0	0	0	0
Öppen förskola	2 224	0	0	0	0	0	0
Volym							0
Förskola och pedagogisk omsorg	58 552	60 330	59 590	-1 950	1 210	0	-740
Likvärdighetsresurs	1 523	1 270	1 295	0	25	0	25
Omsorg obekväm arbetstid	7	0	0	0	0	0	0
Grundskola inkl Fklass	18 587	13 095	13 459	100	266	-2	364
Fritidshem	29 671	30 470	32 540	1 452	617	0	2 070
Likvärdighetsresurs	1 604	965	1 075	90	20	0	110
Anpassad grundskola och fritidshem	386	350	355	0	5	0	5

Verksamhetsområde				Förändring från år 2025			
Gymnasieskola	10 195	8 430	8 597	0	167	0	167
Likvärdighetsresurs	245	230	235	0	5	0	5
Anpassad gymnasieskola	382	360	365	0	5	0	5
Egen regi drift			56 990			56 990	56 990
Summa intäkter	124 100	116 000	175 000	-308	2 320	56 988	59 000

Volym: Volymjustering uppgår till cirka -0,3 mnkr

Störst justering av intäkterna budgeteras inom förskola och fritidshem. Inom förskola väntas cirka 1,5 mnkr i lägre avgifter då antalet barn väntas minska, resterande lägre momskompensation. Inom fritidshem budgeteras omvänt scenario med ökade intäkter i avgifter till följd av fler barn.

Indexuppräknigen är två procent och uppgår till 2,3 mnkr.

Övrigt: Här återfinns justering i ram så att den även omfattar egen regis externa intäkter. Framförallt statsbidrag men även intäkter som sålda platser.

Bruttokostnader

Verksamhetsområde				Förändring från år 2025				
Nämndens kostnader	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026	Volym- förändring	Index- uppräkning	Effektiv-isering	Övrigt	Totalt
Anslag:								
Stab inkl nämnd	-18 976	-17 110	-17 255	0	-275	130	0	-145
Ungdomsmottagningen	-2 977	-2 970	-3 070	-50	-50	0	0	-100

Verksamhetsområde				Förändring från år 2025				
Pedagogcentrum	-8 559	-7 945	-8 070	0	-125	0	0	-125
Öppen förskola	-4 457	-2 450	-2 515	-25	-39	0	0	-64
Volym:								
Förskola och pedagogisk omsorg	-378 890	-378 200	-369 620	14 630	-6 050	0	0	8 580
Likvärdighetsresurs	-14 415	-12 970	-13 175	0	-206	0	0	-206
Omsorg obekväm arbetstid	-268	-560	-570	0	-10	0	0	-10
Grundskola inkl Fklass	-606 274	-627 085	-641 686	-4 615	-10 032	0	46	-14 601
Fritidshem	-121 716	-129 680	-136 740	-4 985	-2 075	0	0	-7 060
Likvärdighetsresurs	-62 725	-66 030	-67 290	-200	-1 059	0	0	-1 259
Anpassad grundskola och fritidshem	-41 479	-46 650	-47 345	50	-745	0	0	-695
Gymnasieskola	-230 341	-232 680	-236 120	280	-3 720	0	0	-3 440
Likvärdighetsresurs	-4 869	-7 770	-7 895	0	-125	0	0	-125
Anpassad gymnasieskola	-8 549	-10 800	-10 660	315	-175	0	0	140
								0
Egen regi drift	0	0	-56 990				-56 990	-56 990
Summa kostnader	-1 504 496	-1 542 900	-1 619 000	5 400	-24 686	130	-56 944	-76 100

Volym: Volymjustering uppgår till -5,4 mnkr

- utökat anslag för Ungdomsmottagning samt Öppna förskolan till följd av förändring i hyresavtal.
- Inom förskola och pedagogisk omsorg väntas en minskning om 112 barn.

- inom förskoleklass och grundskola budgeteras en ökning om nära 60 elever.(effekt av förväntad inflytt)
- ökade volymer budgeteras inom fritidshem
- Likvärdighetsresurs utökas med 0,2 mnkr till följd av högre volymer inom modersmål
- mindre volymförändring inom anpassad grundskola och fritidshem. Två färre elever jämfört med budget 2025 väntas inom anpassad grundskola medan nyttjandegraden inom fritidshem väntas att öka.
- färre elever inom gymnasiet
- lägre volymer inom anpassad gymnasieskola (+1 elev men däremot lägre utbetald snittpeng)

Indexuppräknig: Uppgår till cirka 24,7 mnkr och ligger på 1,6 procent.

Effektivisering: 130 tkr för staben

Övrigt: Här återfinns justering i ram så att den även omfattar egen regi.

Anslag

Verksamhetsområde				Förändring från år 2025				
Kostnads- och intäktsslag	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026	Volym-förändring	Index-uppräknig	Effektiv-isering	Övrigt	Totalt
Avgifter	67 925	69 296	69 231	-65				-65
Övriga intäkter	138 215	46 704	105 769	-243	2 320		56 988	59 065
Generella statsbidrag och utjämning	2 672	0	0					
Summa intäkter	208 812	116 000	175 000	-308	2 320	0	56 988	59 000
Personalkostnader	-667 319	-22 936	-679 661		-13 529	130	-643 326	-656 725
Lokalkostnader	-132 470	-14 111	-134 217		0		-120 106	-120 106
Kapitalkostnader	-2 724	0	-2 921		0		-2 921	-2 921
Köp av verksamhet	-695 758	-1 499 208	-707 360	5 400	-11 158		797 606	791 848
Övriga kostnader	-106 720	-6 645	-94 841		0		-88 196	-88 196

Verksamhetsområde				Förändring från år 2025				
Summa kostnader	-1 604 991	-1 542 900	-1 619 000	5 400	-24 686	130	-56 944	-76 100
Nettokostnader	-1 396 179	-1 426 900	-1 444 000	5 092	-22 366	130	44	-17 100

I indexuppräknigen för personalkostnader har direktivets 2,7% för personalkostnader beaktats samt lägre PO-påslag. Därtill effekten av ökning av friskvårdsbidraget.

Driftbudget 3 år

Verksamhetsområde	Utfall 2024			Budget 2025			Budget 2026		
Driftbudget	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
Stab inkl nämnd	-18 976	0	-18 976	-17 110	300	-16 810	-17 255	300	-16 955
Ungdomsmottagningen	-2 977	308	-2 669	-2 970	200	-2 770	-3 070	200	-2 870
Pedagogcentrum	-8 559	416	-8 143	-7 945	0	-7 945	-8 070	0	-8 070
Öppen förskola	-4 457	2 224	-2 233	-2 450	0	-2 450	-2 515	0	-2 515
Förskola och pedagogisk omsorg	-378 890	58 552	-320 339	-378 200	60 330	-317 869	-369 620	59 590	-310 030
Likvärdighetsresurs	-14 415	1 523	-12 892	-12 970	1 270	-11 700	-13 175	1 295	-11 880
Omsorg obekväm arbetstid	-268	7	-261	-560	0	-560	-570	0	-570
Grundskola inkl Fklass	-606 274	18 587	-587 686	-627 085	13 095	-613 990	-641 686	13 459	-628 227
Fritidshem	-121 716	29 671	-92 046	-129 680	30 470	-99 210	-136 740	32 540	-104 200
Likvärdighetsresurs	-62 725	1 604	-61 121	-66 030	965	-65 065	-67 290	1 075	-66 215
Anpassad grundskola och fritidshem	-41 479	386	-41 092	-46 650	350	-46 300	-47 345	355	-46 990

Verksamhetsområde	Utfall 2024			Budget 2025			Budget 2026		
Gymnasieskola	-230 341	10 195	-220 146	-232 680	8 430	-224 250	-236 120	8 597	-227 523
Likvärdighetsresurs	-4 869	245	-4 624	-7 770	230	-7 540	-7 895	235	-7 660
Anpassad gymnasieskola	-8 549	382	-8 168	-10 800	360	-10 440	-10 660	365	-10 294
Egen regi justering							-56 990	56 990	0
Summa	-1 504 496	124 100	-1 380 396	-1 542 900	116 000	-1 426 900	-1 619 000	175 000	-1 444 000

Enbart volymförändringar enligt befolkningsprognos finns med i plan 2027-2028. Ingen indexjustering är gjord.

Driftbudget 3 år fort.

Verksamhetsområde	Plan 2027 exkl prisutv			Plan 2028 exkl prisutv		
Driftbudget	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
Stab inkl nämnd	-17 255	300	-16 955	-17 255	300	-16 954
Ungdomsmottagningen	-3 070	200	-2 870	-3 070	200	-2 870
Pedagogcentrum	-8 070	0	-8 071	-8 070	0	-8 071
Öppen förskola	-2 515	0	-2 515	-2 515	0	-2 515
Förskola och pedagogisk omsorg	-368 943	59 481	-309 462	-370 567	59 743	-310 825
Likvärdighetsresurs	-13 175	1 295	-11 880	-13 175	1 295	-11 880
Omsorg obekväm arbetstid	-570	0	-570	-570	0	-570
Grundskola inkl Fklass	-650 066	13 635	-636 431	-658 542	13 814	-644 728
Fritidshem	-138 965	33 069	-105 896	-140 543	33 445	-107 098
Likvärdighetsresurs	-67 290	1 075	-66 215	-67 290	1 075	-66 215

Verksamhetsområde	Plan 2027 exkl prisutv			Plan 2028 exkl prisutv		
Anpassad grundskola och fritidshem	-48 125	361	-47 765	-49 301	370	-48 932
Gymnasieskola	-238 829	8 695	-230 133	-241 184	8 781	-232 403
Likvärdighetsresurs	-7 895	237	-7 658	-7 895	237	-7 658
Anpassad gymnasieskola	-11 587	397	-11 190	-11 587	397	-11 190
Egen regi drift	-56 990	56 990	0	-56 990	56 990	0
Summa	-1 633 345	175 736	-1 457 609	-1 648 554	176 647	-1 471 907

Enbart volymförändringar enligt befolkningsprognos finns med i plan 2027-2028. Ingen indexjustering är gjord.

14.2 Bilagor peng, taxor och avgifter

14.2.1 Pengbilaga

Pengbilaga

Pengrelaterade verksamheter	Budget 2025	Budget 2026	Förändring 2025-2026, belopp (kr)	Förändring 2025-2026, procent (%)	Kommentar
Förskola*					
Barn 1-2 år, heltid mer än 30 tim	153 150 kr	155 600 kr	2 450 kr	1,6 %	
Barn 1-2 år, deltid max 30 tim	122 514 kr	124 474 kr	1 960 kr	1,6 %	
Barn 3-5 år, heltid mer än 30 tim	109 556 kr	111 309 kr	1 753 kr	1,6 %	

Pengrelaterade verksamheter	Budget 2025	Budget 2026	Förändring 2025-2026, belopp (kr)	Förändring 2025-2026, procent (%)	Kommentar
Barn 3-5 år, deltid max 30 tim	87 641 kr	89 043 kr	1 402 kr	1,6 %	
Barn 3-5 år, allmän förskola**	46 504 kr	47 248 kr	744 kr	1,6 %	
Pedagogisk omsorg*					
Barn 1-2 år, heltid mer än 30 tim	136 823 kr	139 012 kr	2 189 kr	1,6 %	
Barn 1-2 år, deltid max 30 tim	109 460 kr	111 211 kr	1 751 kr	1,6 %	
Barn 3-5 år, heltid mer än 30 tim	101 099 kr	102 717 kr	1 618 kr	1,6 %	
Barn 3-5 år, deltid max 30 tim	80 884 kr	82 178 kr	1 294 kr	1,6 %	
Pedagogisk omsorg i enskild regi					
Skolbarn, år F, 15-25 tim	12 089 kr	12 282 kr	193 kr	1,6 %	
Skolbarn, år 1-3, 15-25 tim	10 363 kr	10 529 kr	166 kr	1,6 %	
Fritidshem*					
Fritidshem, år F	40 854 kr	41 508 kr	654 kr	1,6 %	
Fritidshem, år 1-3	34 887 kr	35 445 kr	558 kr	1,6 %	
Fritidshem, år 4-6	18 077 kr	18 366 kr	289 kr	1,6 %	
Öppen fritidsverksamhet/ Fritidsklubb från 10 års ålder	2 966 kr	3 013 kr	47 kr	1,6 %	
Förskoleklass*	49 673 kr	50 468 kr	795 kr	1,6 %	
Grundskola år 1-9*					

Pengrelaterade verksamheter	Budget 2025	Budget 2026	Förändring 2025-2026, belopp (kr)	Förändring 2025-2026, procent (%)	Kommentar
Grundskola år 1-3	70 134 kr	71 256 kr	1 122 kr	1,6 %	
Grundskola år 4-5	75 492 kr	76 700 kr	1 208 kr	1,6 %	
Grundskola år 6-9	89 749 kr	91 185 kr	1 436 kr	1,6 %	
Lokalpheng till alla utförare*					
Lokalersättning, kommunens genomsnittspris på lokaler per verksamhet					
Förskola (heltid, mer än 30 timmar)	11 489 kr	11 673 kr	184 kr	1,6 %	
Förskola (deltid, max 30 timmar)	9 191 kr	9 338 kr	147 kr	1,6 %	
Förskola (allmän förskola, 15 timmar)	4 941 kr	5 020 kr	79 kr	1,6 %	
Förskoleklass	13 448 kr	13 663 kr	215 kr	1,6 %	
Grundskola åk 1-5	13 688 kr	13 907 kr	219 kr	1,6 %	
Grundskola åk 6-9	17 570 kr	17 851 kr	281 kr	1,6 %	
Fritidshem	7 579 kr	7 700 kr	121 kr	1,6 %	
Tilläggsbelopp					
Anpassad grundskola					
Nivå 1	162 388 kr	164 987 kr	2 598 kr	1,6 %	
Nivå 2	217 159 kr	220 634 kr	3 475 kr	1,6 %	
Nivå 3	274 985 kr	279 385 kr	4 400 kr	1,6 %	
Nivå 4	462 496 kr	469 896 kr	7 400 kr	1,6 %	
Nivå 5	655 440 kr	665 927 kr	10 487 kr	1,6 %	

Pengrelaterade verksamheter	Budget 2025	Budget 2026	Förändring 2025-2026, belopp (kr)	Förändring 2025-2026, procent (%)	Kommentar
Fritidshem för anpassad grundskola					
Nivå 1	56 468 kr	57 372 kr	904 kr	1,6 %	
Nivå 2	56 468 kr	57 372 kr	904 kr	1,6 %	
Nivå 3	142 472 kr	144 751 kr	2 280 kr	1,6 %	
Nivå 4	142 472 kr	144 751 kr	2 280 kr	1,6 %	
Nivå 5	164 654 kr	167 288 kr	2 635 kr	1,6 %	
Modersmål GR (ersättning per elev)	8 712 kr	8 852 kr	139 kr	1,6 %	
Anslag per år					
Språkförskola (ersättning per barn)***	309 513 kr	314 465 kr	4 952 kr	1,6 %	
Öppen förskola (inkl lokal)****	2 450 000 kr	2 514 600 kr	64 600 kr	2,6 %	
Peng GY*****					
Nationella program	Länsprislista	Länsprislista			
Interkommunal ersättn/tilläggsbelopp för modersmålsundervisning	Länsprislista	Länsprislista			
Nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU):	Länsprislista	Länsprislista			
IB - International Baccalaure	Skolkommunens pris	Skolkommunens pris			
Introduktionsprogram:					

Pengrelaterade verksamheter	Budget 2025	Budget 2026	Förändring 2025-2026, belopp (kr)	Förändring 2025-2026, procent (%)	Kommentar
IMA - Individuellt alternativ	174 359	177 149	2 790	1,6 %	
IMY - Yrkesintroduktion	148 759	151 139	2 380	1,6 %	
IMS - Språkintröduktion	131 271	133 371	2 100	1,6 %	
IMV - Programinriktat individuellt val	Länsprislistan	Länsprislistan			
Modersmålsenhetens taxor för köp av tjänst					
Modersmålsundervisning (kommunal Grund)	8 712	10 890	2 178	25 %	
Modersmålsundervisning (fristående Grund)	9 235	11 544	2 309	25 %	
Modersmålsundervisning (folkbokförd i andra kommuner Grund)	9 235	11 544	2 309	25 %	
Modersmålsundervisning (Introduktion program Gym)	8 712	10 890	2 178	25 %	
Modersmålsundervisning (Nationella program Gym)	10 099	12 624	2 525	25 %	
Modersmålsundervisning (folkbokförd i andra kommuner Gym)	9 235	11 544	2 309	25 %	
Studiehandledning (antal timmar kommunal Grund))	14 167	28 335	14 167	100 %	
Studiehandledning (antal timmar fristående Grund))	15 018	30 035	15 018	100 %	

* Momskompensation med 6% tillkommer på verksamhets- och lokalpeng till enskilda utförare. Lokalpeng för idrottslokaler tillkommer med 1 000 kr/elev/år i åk 1-9 i verksamhet utanför kommunen.

** Ersättningsnivå för avgiftsfri allmän förskola (15 timmar per vecka, exklusive lov). Om en utförare inom pedagogisk omsorg har ett barn som även är inskriven i förskola så utgår ersättning enligt deltid eller heltid för utföraren inom pedagogisk omsorg med ett avdrag om 47 248 kr som istället går till förskolan som ersättning. Förskolan erhåller även lokalersättning.

*** Anslaget består av två delar, kommunens del som är uppräknad med 1,6 procent och regionens del som räknas upp med 80 procent av LPI. Uppräkningen kommer att justeras till slutlig budget då LPI 2024 har publicerats.

**** Anslaget ökar med 2,6 procent till följd av utökad lokalkostnad 2026.

***** Prislstan är exklusive momskompensation. Ersättning till fristående huvudman tillkommer med 6%. I samtliga pengbelopp ingår alla kostnader i verksamheten inklusive lokaler.

14.2.2 Taxor och avgifter

Maxtaxa i Österåkers kommun:

Varje år beräknar och informerar Skolverket kommunerna om inkomsttak och vad den högsta avgiften är för första, andra och tredje barnet i förskola och motsvarande för fritidshem. För planeringsperioden harmoniseras kommunens taxor med grannkommuners nivåer för enhetlighet. Avgiftsnivåerna för 2026 publicerades av Skolverket i december 2025.

Avgiften tas ut 12 månader per år.

Den högsta avgiften ska betalas för det yngre barnet i familjen och den närmast lägre avgiften

ska betalas för det närmast äldre barnet. Endast barn placerade i verksamheten ingår i maxtaxeberäkningen för familjen.

Föräldralediga med barn 1-5 år kan välja vistelsetid enligt nedan:

- Vistelsetid som avser max 30 timmar betalas enligt taxa 1 eller 2 beroende på barnets ålder.
- Vistelsetid som avser max 15 timmar per vecka betalas enligt taxa 4 eller 5 beroende på barnets ålder.

Allmän förskola från höstterminen det år barnet fyller 3 år:

- Gäller barn 3-5 år
- Avgiftsfri
- Vistelsetid 15 timmar per vecka under skolans terminer eller 525 timmar per år under skolans terminer.
- Barn med ett omsorgsbehov över 15 timmar per vecka betalar en reducerad avgift. Avgiften debiteras från höstterminen det år barnet fyller 3 år tills dess barnet övergår i fritidshemsverksamheten i augusti det år barnet fyller 6 år.

Arbetssökande kan välja vistelsetid enligt nedan:

- Vistelsetid över 15 timmar per vecka betalas enligt taxa 1 eller 2 beroende på barnets ålder.
- Vistelsetid som avser max 15 timmar per vecka betalas enligt taxa 4 eller 5 beroende på barnets ålder.

Barn som erbjudits förskola enligt Skollagen 8 Kap. 7§, 16§

- Avgiften debiteras för den del av placeringen som överstiger 525 timmar/år enligt fastställd taxa.

Taxor och avgifter

Taxor och avgifter	Budget 2025	Budget 2026	Förändring 2025-2026, belopp (kr)	Förändring 2025-2026, procent (%)	Kommentar
Inkomsttak per månad	59 440 kr	59 440 kr	0 kr	0,0 %	
Avgift per månad					Avgiften tas ut 12 månader/år
Förskola					
Barn 1-2 år, mer än 15 tim/vecka					
Barn nr 1 - 3% av inkomsten, dock högst/mån	1 783 kr	1 783 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 2 - 2% av inkomsten, dock högst/mån	1 189 kr	1 189 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 3 - 1% av inkomsten, dock högst/mån	594 kr	594 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 4 - Ingen avgift	-	-			
Barn 3-5 år, mer än 15 tim/vecka					
Barn nr 1 - 2,37% av inkomsten, dock högst/mån	1 337 kr	1 337 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 2 - 1,58% av inkomsten, dock högst/mån	743 kr	743 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 3 - 0,79% av inkomsten, dock högst/mån	594 kr	594 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 4 - Ingen avgift	-	-			
Barn 1-2 år, mer än 15 tim/vecka som erbjuds förskola enligt skollagen 8 kap. 7§, 16§					
Barn nr 1 - 2,25% av inkomsten, dock högst/mån	1 337 kr	1 337 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 2 - 1,25% av inkomsten, dock högst/mån	743 kr	743 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 3 - 1% av inkomsten, dock högst/mån	594 kr	594 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 4 - Ingen avgift	-	-			

Taxor och avgifter	Budget 2025	Budget 2026	Förändring 2025-2026, belopp (kr)	Förändring 2025-2026, procent (%)	Kommentar
Barn 1-2 år, max 15 tim/vecka					
Barn nr 1 - 2,5% av inkomsten, dock högst/mån	1 486 kr	1 486 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 2 - 1,5% av inkomsten, dock högst/mån	892 kr	892 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 3 - 1% av inkomsten, dock högst/mån	594 kr	594 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 4 - Ingen avgift	-	-			
Barn 3-5 år, max 15 tim/vecka					
Barn nr 1 - 1,15% av inkomsten, dock högst/mån	684 kr	684 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 2 - 0,6% av inkomsten, dock högst/mån	357 kr	357 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 3 - 0,6% av inkomsten, dock högst/mån	357 kr	357 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 4 - Ingen avgift	-	-			
Fritidshem					
Årskurs F-3					
Barn nr 1 - 2% av inkomsten, dock högst/mån	1 189 kr	1 189 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 2 - 1% av inkomsten, dock högst/mån	594 kr	594 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 3 - 1% av inkomsten, dock högst/mån	594 kr	594 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 4 - Ingen avgift	-	-			
Årskurs 4-6					
Barn nr 1 - 2% av inkomsten, dock högst/mån	892 kr	892 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 2 - 1% av inkomsten, dock högst/mån	446 kr	446 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 3 - 1% av inkomsten, dock högst/mån	446 kr	446 kr	0 kr	0,0 %	
Barn nr 4 - Ingen avgift	-	-			

I4.3 Riktade bidrag

Typ av bidrag	Källa	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Syfte med bidraget
Egen regi:						
SB Förstelärare karriärtjänster	Skolverket	4 338	4 555	4 555	4 099	
SB Stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	Skolverket	20 853	15 886	22 698	20 428	
SB Lärarassistenter	Skolverket	1 501	1 501	1 501	1 351	
SB Lärarlönelyftet	Skolverket	8 604	8 400	8 400	7 560	
SB Läslyftet	Skolverket	0	0	0	0	
SB Skapande skola4	Statens Kulturråd	951	75	75	68	
SB Specialpedagogik för lärande	Skolverket	143	0	0	0	
SB Fortbildning av lärare och förskolelärare	Skolverket	189	0	0	0	
SB Lovskola	Skolverket	158	0	0	0	
SB Skolmjölk	Jordbruksverket	99	116	116	104	
SB Läromedel	Skolverket	0	0	0	0	
SB Akutskolor 2023 Rosens verksamhet	Skolverket	1 102	1 000	1 000	900	
SB SPSM bidrag central elevhälsa	Specialpedagogiska skolmyndighet	187	0	0	0	
SB Personalkostnader skolsociala team Elevhälsa 2023	Skolverket	101	0	0	0	
SB för införande av ämnesbetyg för 2024 ÖG	Skolverket	89	0	0	0	
SB språk- och matematikundervisning	Skolverket	379	60	60	54	

Typ av bidrag	Källa	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Syfte med bidraget
SB presonalförstärkning av elevhälsa	Skolverket	342	500	500	450	
SB presonalförstärkning av akutskola, speciallärare och elevhälsa	Skolverket	1 391	0	0	0	
SB hjälp med läxor eller annan skolarbete	Skolverket	167	0	0	0	
SB MUCF Erasmus , Solskiftetsskolan	Myndighet för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	309	0	0	0	
SB Kvalitetshöjande åtgärder fsk	Skolverket	7 500	6 500	8 033	7 230	
SB Erasmus ÖG	Universitets- och högskolerådet	250	260	326	293	
SB Ämnesbetyg ÖG	Skolverket	0	0	64	58	
SB Läxhjälp	Skolverket	167	0	0	0	
Hemkommun						
Barn som vistas i landet utan tillstånd"Papperslösa"	Skolverket	427	200	407	200	
Barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige	Skolverket	630	700	400	200	
Kvalitetshöjande åtgärder i förskolan	Skolverket	6 316	0	6 363	0	
Barnomsorg på obekvämt arbetstid	Skolverket	7	0	10	0	
Språkförskola	SLSO	1 147	1 170	1 184	1 184	
Extra resurser till skolor	Skolverket	2 671	0	0	0	
Priomedel	Region Sthlm	308	200	138	200	
Statsbidrag för asylsökande (inkl massflyktsdirektivet)	Migrationsverket	7 330	200	1 683	200	

Typ av bidrag	Källa	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Syfte med bidraget
Statsbidrag för maxtaxa	Skolverket	0	8 800	8 913	8 800	
Totalt UBN		64 985	50 123	66 426	53 379	

14.4 Mål för verksamhetsutveckling

14.4.1 Nämndmål

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet	Förskola. Maximal utveckling för varje barn i kommunens förskolor	Heltidstjänster i förskolan med förskollärlärolegitimation, lägeskommun, andel (%)	32 %	31 %	36 %	36 %	37 %	38 %	40 %
		Heltidstjänster i förskolan med förskollärlärolegitimation, kommunal regi, andel (%)	36 %	36 %	40 %	40 %	42 %	43 %	45 %
	Grundskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens grundskolor. Strävan mot målet 100 procent.	Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun, andel (%)	83 %	78 %	85 %	85 %	86 %	90 %	100 %
		Lärare (heltidstjänster) med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, lägeskommun, andel (%)	69 %	73 %	80 %	80 %	81 %	82 %	83 %

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
		Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	84 %	77 %	85 %	85 %	86 %	90 %	100 %
		Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	73 %	78 %	81 %	81 %	82 %	83 %	85 %
	Gymnasieskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens gymnasieskolor. Strävan mot målet 100 procent.	Gymnasieelever med examen inom 3 år, lägeskommun, andel (%)	68 %	66 %	82 %	80 %	85 %	90 %	100 %
		Lärare (Årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, lägeskommun, andel (%)	88 %	90 %	90 %	90 %	92 %	93 %	95 %
		Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, andel (%)	81 %	75 %	82 %	82 %	85 %	90 %	100 %
		Lärare (Årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, kommunala skolor, andel (%)	93 %	93 %	95 %	95 %	95 %	95 %	97 %

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Österåker har en robust och effektiv ekonomi	Utbildningsnämnden har en ekonomi i balans	Ingen avvikelse mot budget i nämndens årsbokslut	-0,2 %	-0,5 %	0 %	-0,7 %	0 %	0 %	0 %
		Prognossäkerhet per juni – jämfört med utfall helår	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här	Förskolorna i kommunen har en trygg miljö	Andel barn 3 - 5 år som uppger att de är trygga i sin förskola, lägeskommun	97 %	98 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
		Andel barn 3-5 som uppger att de är trygga i sin förskola, egen regi	97 %	98 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
	Grundskolorna i kommunen har en trygg miljö	Andel elever i åk F - 9 som uppger att de är trygga i sin skola, lägeskommun	91 %	91 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
		Andel elever i åk F-9 som uppger att de är trygga i sin skola, egen regi	91 %	91 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
	Gymnasieskolorna i kommunen har en trygg miljö	Andel elever som är trygga i sin gymnasieskola, lägeskommun	89 %		92 %	92 %	94 %	100 %	100 %
		Andel elever som är trygga i sin gymnasieskola, egen regi	90 %		92 %	92 %	94 %	100 %	100 %

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2025	Prognos 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid	Alla ungdomar i kommunen har en gymnasieutbildning	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun, andel (%)	91 %	89 %	92 %	92 %	94 %	95 %	100 %
		Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	90 %	90 %	90 %	90 %	92 %	95 %	100 %
	Barn och elever i kommunen har goda förutsättningar att medverka till en hållbar framtid	Andel barn 3-5 år i förskola som uppger att de är delaktiga i utbildningen, lägeskommun	91 %	90 %	95 %	95 %	95 %	95 %	100 %
		Andel barn 3-5 år i förskola som uppger att de är delaktiga i utbildningen, egen regi	94 %	89 %	95 %	95 %	97 %	97 %	100 %
		Andel elever i årskurs F-9 som uppger att de tar ansvar och har inflytande över sin utbildning, lägeskommun	77 %	87 %	80 %	88 %	85 %	90 %	100 %
		Andel elever i årskurs F-9 som uppger att de tar ansvar och har inflytande över sin utbildning, egen regi		87 %	90 %	90 %	91 %	92 %	100 %
	Minska matsvinn i verksamheterna	Tallriks-svinn gram/portion					15	15	15
		Serverings-svinn gram/portion					3	3	3

14.5 Upphandlings- och inköpsplan

Upphandling/inköp	Värde	Prioriteringsordning	Anskaffningsår	Avtalssluttid	Kommentar